Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXIII., št. 60 — Ljubljana, nedelja 14. marca 1943-XXI — Cena cent. 80

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-5118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 16.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.
Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Uspeli napadi na dva sovražnikova konvoja

Trije parniki in en rušilec pogodeni od letalskih bomb, dve ladji torpedirani — Živahne letalske akcije nad tuniškim bojiščem

Glavni italijanski stan Oboroženih sil je objavil 13. marca naslednje 1022. vojno poročilo:

Na tuniški fronti delavnost izvidnic.

Mnogo sovražnih letal in motoriziranih sredstev je bilo uničenih na nekem sovražnem letališču o priliki napada strmoglavnih letal.

Sovražni poleti so zahtevali 8 mrtvih in 12 ranjenih v Susi (Tunizija), nadalje žrtve v Tunisu, ki se še ugotavljajo, in znatno škodo na stanovanjskih hišah obeh mest.

Nemški lovci so v zraku nad Tunizijo sestrelili 6 letal.

Oddelki nemškega letalstva so napadli v sredo 11. t. m. neki konvoj severno od Bone. Težko so pogodili 3 parnike s skupno 24.000 tonami in 1 rušilec. Neki drugi konvoj je bil napaden snoči pri Philippevillu. S torpedi sta bili zadeti dve ladji, vsaka s kakimi petimi tonami.

V podjetju, ki so ga naše letalske torpedovke izvršile v zalivu Bone in ki je bilo omenjeno v včerajšnjem uradnem poročilu, je bilo zadeto tudi veliko lovsko letalo. Eden izmed več motornikov, ki so ponoči na 12. t. m. bombardirali Palermo, je bil zadet od izstrelkov našega obrambnega topništva in se je zrušil v morje južnovzhodno od Torre Verduta (Agrigento).

Dve naši letali se nista vrnili s svojih vojnih poletov.

General Galbiati pristaniški Milici

Rim, 12. marca, s. Ob 20letnici ustanovitve Nacionalne pristaniške milice se je poveljnik konzul general Visconti podal z zastopstvom oficirjev in vojakov v generalno poveljništvo Milice ter se poklonil v svetišču padlih legionarjev in položil lovorjev venec na votivno žaro. Generala Viscontija in oficirje je nato sprejel šef Glavnega stana Milice, ki je izrazil svoje zadovoljstvo spričo zglednega delovanja in velikih uspehov specialne milice na izredno važnem področju v 20 letih marljivega in plodnega prizadevanja. Po omenitvi skvadrističnega izvora pristaniške Milice je general Galbiati izrazil prepričanje, da se bo njen napor nadaljeval še preko pravičnega zmagovitega mira. Ob tej priliki je šef Glavnega stana Milice brzojavil poveljniku pristaniške Milice: »Pristaniški Milici, ki je vedno budna in delujoča v pristaniščih domovine, ob 20 letnici bojni pozdrav legijonarske Milice.«

Seja Nacionalnega direktorija Stranke

Seji je predsedoval Duce — Goreča skrb za žrtve terorističnih sovražnih napadov — Impozantna moč Stranke — Počastitev Armira

Rim, 12. marca. s. Pod predsedstvom Duceja je bilo 11. marca ob 17. uri zborovanje nacionalnega direktorija Stranke ob navzočnosti podtajnikov, članov in inspektorjev. Po odredbi pozdrava Duceju je tajnik Stranke tovariško pozdravil v imenu Črnih srajc nove člane po zakonu, k bodo v nacionalnem direktoriju krepko prispevali s svojo vero in zkustvom, nakar je obširno poročal o delovanju PNF v zadnji dobi, ko je bilo delovanje vedno bolj odločno usmerjeno po Ducejevih ukazih k potrebam, nastalim zaradi vojnega stanja.

Fašistične organizacije so zastavile vse svoje energije, tako da so povsod in ob vsakem času vsi čutili odkrito in ljubeznivo solidarnost Režima do borečega se naroda. Z zelo številnimi pobudami so fašistične organizacije, skladno z zahtevami trenutka, pomagale vojakom, delavcem in vsem, ki so zaradi vojnih dogodkov prišli iz običajnega načina življenja. V smislu vedno bolj neposredne skladnosti s potrebami naroda je bila izvršena nova sestava nacionalnega direktorija, ki je, obsegajoča zvezne tajnike iz raznih pokrajin, omogočila neposrednejši stik osrednjih organov s praktičnimi in idealnimi stremljenji ljudske množice. V ta namen so bile odrejene pogoste inspekcije v federacijah borbenih fašijev v vsej Italiji ter je bilo sklicanih mnogo krajevnih raportov zveznih tajnikov da bi bile vedno bolj učinkovite akcijske smernice, tičoče se prehrane.

Nacionalno združenje družin civilnih padlih

V tem vnetem in budnem delu je Stranka imela pred očmi zlasti prebivalstvo, proti kateremu sovražnik najbolj divja s svojo podlo teroristično akcijo. V ta namen je Stranka po natančnih ukazih Duceja izdelala statut novega nacionalnega združenja družin civilnih padlih, pohabljenih in invalidov zaradi letalskega bombardiranja. Ustanovitev tega združenja, ki jo je nacionalni direktorij odobril, je dejanski dokaz stalnega zanimanja, s katerim Stranka ščiti vse, ki s ponosno dušo prenašajo nevšečnosti in žrtve vojne, usmerjeni z vsem svojim duhom proti zmagi.

Združenje, ki bo po sklepu Duceja naravnost v odvisnosti Stranke, hoče uradno posvečati vrednote, iz katerih črpa narod svojo dejavno vero in tudi kreposti, ki se izražajo s krvno žrtvijo civilnega prebivalstva, ki prenaša z vzvišenim odrekanjem in patriotičnim razumevanjem posledice sovražne zlohotnosti, pri čemer se vedno bolj utrjujejo čustva neizprosnega sovraštva do sovražnika. Ustanovitev združenja bo še bolj poudarila ustreznost akcije Stranke z gmotnimi in moralnimi potrebami prizadetih ter bo omogočila vedno bolj primerno podporo v skladu z dejanskimi potrebami sedanjega stanja poslužujoč se fašističnih organizacij, ki so nedvomno najbolj sposobne za dosego postavljenega smotra.

Središča za poškodovance ob sovražnih napadih

Nadaljnja očitna manifestacija naglega in uresničujočega stila, ki je moral dati pečat vsemu udejstvovanju v tem odseku, so pravila, ki jih je nacionalni direktorij PNF na Ducejev ukaz določil v sporazumu z notranjim ministrstvom za izvajanje podpiranja prizadetih ob sovražnih letalskih napadih. Odslej bo glavno orodje tega podpiranja novi organ, katerega je sklenil ustanoviti narodni direktorij, in sicer bodo to podporna središča za oškodovance ob sovražnem vojnem napadu. Tem središčem so dodeljene po skrbno proučenem načrtu naslednje glavne naloge:

1. Zbiranje oškodovancev takoj po napadih in nudenje prve moralne in gmotne podpore.

2. Zbiranje s pomočjo posebnih obrazcev izjav poglavarjev družin in posameznikov o obsegu prestane škode, o številu družinskih članov, ki jim je treba pomagati, o njih neposrednih potrebah, o možnosti nastanitve pri sorodnikih ali prijateljih v kraju ali v drugih občinah itd.

3. Takojšnje nudenje zavetja.

4. Izstavitev družinskim poglavarjem izjave z opisom škode in dobljene podpore, potrebnih bonov za življenjske potrebščine in morebiti neobhodnih oblačil, bonov za nastanitev v spalnicah, hotelih itd. za čas pred odselitvijo, pri tem upoštevajoč potrebo, da morajo biti v najkrajšem času postelje, spalnice in obednice v kraju zopet na razpolago.

5. Zbiranje prošenj za dnevno počporo, ki se morajo potem izročiti upravnim oblastem, ki odločajo o obsegu pomoči in njene materialne razdelitve.

6. Izplačevanje potrebnih vsot poškodovancem, ki so potrebne takoj za življenje in to v meri, ki jo smatra za primerno tajnik Fašija ali zaupnik krajevne skupine.

7. Določanje dokončnega bivališča za družine in posameznike ter načina preselitve, na podlagi seznama o sprejemnih možnostih prebivalcev v pokrajini; sezname sestavijo prefekture s sodelovanjem federacij borbenih fašijev.

8. Pošiljanje podpirancev v spalnice in obednice.

Podporna središča bodo odseljencem pomagala po potrebi tudi med tranzitom ter bodo takoj pričela svoje delovanje, da bodo z največjo naglostjo rešila naloge, ki jim jih je dodelil Duce in katere je Stranka sprejela z živim ponosom in zavestjo, da tako vedno bolj goreče nudi lasten prispevek k udejstvovanju naroda v vojni. Kakor ukrepi ministrskega sveta bo tudi ustanovitev teh središč narod sprejel z najglobljo hvaležnostjo, ker je potrdilo skrbstva in dejanske hvaležnosti, s katero Režim sledi in pomaga prebivalstvu, ki je izpostavljeno anglosaškemu terorizmu, ki pa je tem bolj brezuspešen, čim bolj je krut.

Dejanska skrb za delavske množice

V okviru tega obširnega udejstvovanja v prid borečega se naroda je bila posvečena posebna pozornost zaščiti delavskih pravic, ki v obratih in na polju žilavo sodelujejo v bojnem naporu naroda. Z nagradami ob dvajsetletnici je Režim ponotno dokazal, kako mu je pri srcu usoda delovnih množic, ki so sprejele velikodušni Ducejev ukrep z živimi dokazi hvaležnosti. Volja delovnih množic do sodelovanja in vedno bolj vnetega in žilavega dela v proizvodnji, ki je temeljni činitelj naše vojaške sile, se je še bolj ojačila. V sporazumu s pristojnimi ministrskimi in sindikalnimi organi so se podpirala vsa vprašanja, tičoča se skrbstva in podpiranja kategorij. Posebna pozornost je bila posvečena razvoju in jačenju podjetniških menz. V ta namen je Stranka z lastno akcijo skrbela za to, da so delavci v vojni proizvodnji, ki se morajo strogo držati delovnega urnika, dobiti čim bolj popolne in izdatne obede. Ta namen je bil dosežen tudi z nakazovanjem posebnih dodatnih obrokov po ministrstvu za poljedelstvo in gozdove.

Doslej dosežene uspehe kažejo naslednje številke: V obratu je nad 4000 menz z 1 milijon 100.000 gosti. Ti podatki pa še niso dokončni, kajti ustanavljajo se nove menze ob sodelovanju interesiranih sindikalnih organizacij in Dopolavora.

Stranka je bila z resnično stvarnim duhom in razumevanjem za potrebe naroda v vojni navzoča s svojim delom v vseh gospodarskih odsekih, sodelujoča pri reševanju vprašanj sindikalnega značja, ojačujoča lastno udejstvovanje na vseh področjih vojnega gospodarstva in sodelujoča pri reševanju najnujnejših vprašanj poljedelske proizvodnje, organizacije oskrbovanja in razdeljevanja živil.

Obsežno delo v propagandi in obdarovanju

Od posebnih potreb, nastajajočih iz vojnega stanja, so bila inspicirana tudi vsa ostala udejstvovanja Stranke, tako v propagandi tiska kakor v obdarovanju. V zadnjem semestru je nacionalni direktorij PNF poslal federacijam borbenih fašijev in drugim ustanovam nad 251.000 zavojev s propagandnim gradivom. V industrijskih in poljedelskih podjetjih v 80 pokrajinah je bilo 507 zborovanj, katerih se je udeležilo nad 538.000 delavcev. Prirejenih je bilo 168 radijskih zborovanj za skupne poslušalce s posebnimi oddajami ter 5 radijskih obveščevalnih oddaj tedensko za poljedelske množice. Sindikalni voditelji so očrtali na posebnih zborovanjih vprašanja, ki najbolj zanimajo razne kategorije z ozirom na vojno. S pomočjo lastnega tiskovnega urada je Stranka povečala in vzporedila vedno bolj organično funkcijo odredbenih listov in tednikov federacije borbenihFašijev, razširjajoč tako s pomočjo teh organov kakor tudi z vestnikom tiskovnega urada PNF najvažnejše vesti za politično usmerjenje.

Posebno plodno je bilo udejstvovanje bojevniškega urada, s pomočjo katerega je bilo razdeljenega za 100 milijonov lir podpornega gradiva in gmotne pomoči skupinam in posameznikom, pripadajočim operirajočim in zasedbenim četam. Obilen prispevek je Stranka dala tudi k organiziranju podpornih vlakov Glavnega stana vojske. Nadaljevalo se je razdeljevanje nad 500.000 kolonijalnih zavojev, ki bo izčrpano v mesecu marcu in ki je vzbudilo največjo hvaležnost med borci. Spopolnjena je bila oddaja družinskega radiá.

Ogromna moč Stranke

Najbolj očiten dokaz zanimanja borečega se naroda za akcije fašističnih organizacij, so podatki o vpisanih z dne 28. februarja XXI. **Po poročilu, ki ga je tajnik Stranke predložil Duceju je bilo vpisanih v borbene fašije 2,653.907 članov, v vseučiliške fašistične skupine 60.990 članov, v Gil 3,720.770, članov, v ženske fašije 395.370 članic, v skupine kmečkih gospodinj 792.318 članic, v skupine delavk v gospodinjstvu 222.093 članic, v fašističnem šolskem združenju 125.300 članov, v fašističnem združenju javnih nameščencev 257.051, v fašističnem združenju nameščencev v državnih podjetjih 131.915 članov, v fašističnem združenju železničarjev 161.643 članov, v fašističnem združenju poštnih in brzojavnih nameščencev 86.621 članov, v Dopolavoru 3,795.303.**

Razen tega, da je bilo lani ob istem datumu v Gilu 2,778.678 vpisancev in se je število teh povečalo za 942.092 članov. Treba je tudi vpoštevati, da so ti podatki še višje vrednosti, če pomislimo, da je **Stranka v službi Domovine v orožju zastopana z 1,287.082 tovariši in z neštevilnimi hierarhi,** ki, kakor izhaja iz neprestanih citiranj v odredbenem listu, velikodušno prelivajo svojo kri na raznih frontah in pišejo strani junaštva in predanosti ter zaslužijo najpopolnejšo hvaležnost fašistične Italije.

Borba proti boljševizmu za zapadno kulturo

Globoko in ponosno ganjenost je vzbudilo zadržanje oddelkov ARMIRa, ki so bili branik in orožja in src nasproti sovražni zahrbtnosti, v trdi borbi, ohranjujoč borbeno vnemo in globoko zavest dolžnosti. Ti so zaslužili visoko pohvalo, ki jim jo je Duce dal v imenu ponosne in hvaležne domovine. Italijanski narod je prepričan, da v tej gigantski bitki, pričeti zaradi nenasitnega angloameriškega imperializma, ne gre samo za čast, življenje in bodočnost Domovine, temveč za vso zapadno kulturo, ki se ima zahvaliti za svojo rešitev Duceju, ki je v Evropi, pretresenj od krivic, izsiljevanja in izdajstev iz prejšnje vojne pokazal prvi na bolševiško nevarnost in skoval tedaj z intuicijo genija z delom in hrabrostjo duhove in zavest ob novih idealih, ki preko obeh narodnih revolucij vodijo danes mlade narode v borbi in zmagi za pravico in resnično svobodo. Tajnik Stranke je zaključil svoje poročilo z zatrditvijo, da je narod gotov zmage, na katero je usmerjen z vsemi svojimi borbenimi silami in delom, z enakim zagonom kakor Stranka, ki pod zapovedjo Duceja meri širo z neizprosno zvestobo in je popolno in svečano jamstvo za zmago.

Stroga revizija upravnih funkcij

Po poročilu ministra Vidussonija o celotnem udejstvovanju Stranke je podtajnik Farnesi poročal o prevzemanju in ohranjevanju upravnih funkcij v smislu izvajanja izjav, ki so bile odobrene na sestanku nacionalnega direktorija PNF dne 26. maja XX. Poročal je o delu, ki ga je glede tega opravila posebna osrednja komisija pod njegovim predsedstvom. Na podlagi načela, po katerem Fašisti s političnim in javnimi funkcijami ne morejo prevzeti ali ohraniti upravnih funkcij brez odobritve PNF, je komisija proučila osebne položaje v svrho popolne učinkovitosti razlikovanja med »svetim in posvetnim«, ki je svečano

Nadaljevanje na 2. strani

Poulični boji v Harkovu

Nemške čete so zasedle glavni kolodvor — Mesta Bjelgorod, Ahtirka in Grajvoron zopet osvojena — Sovjetski napadi pri Orlu in Stari Rusi prekinjeni

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 13. marca. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

S kubanskega mostišča so vdrle gorske čete nepričakovano v sovražne izhodiščne postojanke, vrgle iz njih več sovjetskih strelskih brigad in jih razkropile. Sovražnik je imel velike krvave izgube in je izgubil mnogo orožja. Privedenih je bilo okrog 500 ujetnikov.

V Harkovu se nadaljujejo ogorčeni poulični boji v posameznih mestnih delih. Čete orožja SS so strle sovražnikov odpor, prodrle do glavnega kolodvora in zasedle vse postajno področje. Letalstvo je obstreljevalo z uničujočim učinkom tesno stisnjene sovražne kolone na področju jugovzhodno od mesta.

Zapadno od Bjelgoroda so naše čete na široki fronti v napadu. Mesta Bjelgorod, Ahtirka in Grajvoron so bila zavzeta.

V bojnih odsekih pri Orlu in Stari Rusi so sovjetske čete včeraj ustavili svoje napade.

Oddelki bojnih letal so bombardirali včeraj mesto in pristaniško področje v Murmansku.

S tuniške fronte poročajo samo o izvidniškem bojnem delovanju. Letalstvo je podnevi napadlo neko sovražno oporišče, ponoči pa pristaniške naprave v Boni z vidnim učinkom. Nemški lovci so sestrelili 6 sovražnih letal, med njimi 2 štirimotorna bombnika.

Sovražna letala so v pretekli noči napadla zapadno nemško ozemlje, predvsem mesta Essen, Bottrop in Duisburg. Prebivalstvo je imelo izgube. Posebno v stanovanjskih predelih je bila povzročena znatna škoda. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili po doslej prispelih poročilih 22 bombnikov. 8 nadaljnjih letal je izgubil sovražnik včeraj nad zasedeno zapadno obalo in obalo ob Rokavskem prelivu.

Nemško letalstvo je včeraj podnevi napadlo pristaniški kraj na angleški južni obali, ponoči pa je oddelek težkih bojnih letal ponovno izvedel močan napad na pristaniško in industrijsko področje New Castle. Izgubljeno je bilo eno letalo.

Pred nizozemsko obalo so stražni čolni uspešno končali nočno bitko na morju proti številnim angleškim oboroženim in topniškim brzim čolnom. Pri tem so 3 brze čolne potopili, razen tega pa še 2 zažgali in 1 težko poškodovali.

V Rokavskem prelivu je brodovje brzih čolnov uspešno zavrnilo napad sovražnih brzih čolnov, izmed katerih sta bila dva potopljena, dva pa zažgana. En lastni plovni objekt se je potopil. Z obeh strani Rokavskega preliva so tudi baterije daljnostrelnega topništva posegle v borbo.

Novi udarci sovražnemu brodovju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. marca, s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Naše podmornice so javile v zadnjih 24 urah nove pomebne uspehe na Sredozemskem morju, v Severnem morju in na Atlantskem oceanu. Enajst velikih ladij s skupno tonažo 75.999 ton, pripadajoče oskrbovalni mornarici, namenjeni v Severno Afriko, v Sovjetsko zvezo in v Anglijo, je končalo na svojem potovanju na dnu morja. Nadaljnji štirje parniki so bili torpedirani. S tem obsegajo uspehi naših podmornic, ki so bili sporočeni s tremi izrednimi poročili v zadnjih treh dneh, 47 potopljenih ladij s kupno 282.000 tonami.

• • •

Berlin, 12. marca. s. O uspehih nemških podmornic v zadnjih dneh se doznava iz vojaškega vira, da je bil na Baltiškem morju napaden konvoj, ki je na povratku proti Angliji prevažal les za angleško industrijo. Med ladjami, ki so bili ob napadu potopljene je trgovski parnik najnovejše gradnje tipa »Liberthy« s 7000 tonami. Ta se je takoj po zadetku potopil. Ta uspeh je tem bolj pomemben, ker sta sovražnika ščitili slaba vidljivost in močno spremstvo. Na Sredozemskem morju so bili zadani hudi udarci sovražnemu oskrbovanju z vojnimi potrebščinami za severno Afriko. Ladje z vojnimi potrebščinami, ki so razpolagale z močno zaščito in se obkrožile s številnimi letali, so bile napadene pred severno afriško obalo preden so dospele v namembna pristanišča ter bile učinkovito zadete in potopljene.

Berlin, 13. marca. s. V tukajšnjih vojaških krogih je zbudilo veliko pozornost poročilo o novih uspehih nemških podmornic. Zlasti poudarjajo z zadovoljstvom, da je včerajšnje uradno poročilo javilo potopitve ne samo na Atlantskem oceanu, marveč tudi na Severnem in Sredozemskem morju. To je nov dokaz, da se podmorniško orožje uveljavlja na vedno večjem prostoru. V zvezi s tem pravijo berlinski vojaški krogi, da izredno poročilo gotovo ni razveselilo Roosevelta in njegovih tovarišev, ki vidijo, kako se druga za drugo rušijo njihove utvare in kako so se izjalovili njihovi sistemi za borbo proti podmorniški nevarnosti. Geslo pri sovražnikih je sedaj: »Treba je pospešiti gradnjo ladij tako zelo, da jih sovražnik ne bo mogel sproti potapljati.« Kot rezultat tega gesla je bila zgraditev ladij tipa »Liberty«, ki imajo sicer to prednost, da so bile izgotovljene v razmeroma kratkem času, imajo pa na drugi strani to slabost, da se potapljajo s presenetljivo naglico.

Odločilni boji za Harkov

Berlin, 12. marca. s. O bojih na področju Harkova se doznava iz pooblaščenega vira, da so prešli v odločilno fazo. Nemške čete, ki so s skrajno odločnostjo prodrle včeraj v predele severno in severnozapadno od Harkova in vrgle nazaj sovražnika, ki se bori z obupno srditostjo, so vdrle v nekatere dele mesta in se zdaj borijo v hudih borbah v mestnih ulicah. Nemško letalstvo je silovito sodelovalo v borbah na kopnem in bombardiralo umikajočega se sovražnika ter njegovo zaledje. Nemški lovci so skupno z madžarskimi in slovaškimi skupinami brez lastnih izgub sestrelili 15 sovjetskih letal. Nemška bojna letala so silovito napadla postajo Kupjansk, ki je najvažnejši odsek oskrbovalnih zvez sovražnika. Učinkovito je bilo zadeto postajno poslopje in druge železniške naprave.

Iz istega vira se nadalje doznava, da je bil z zapornim ognjem topništva in avtomatskega orožja takoj odbit ofenzivni prodor sovjetskih torpedovk na Črnem morju. Sovražne edinice so se umaknile ob zaščiti umetne megle, zaradi česar ni bilo mogoče ugotoviti obsežnosti izgub, ki jih je utrpel nasprotnik.

Berlin, 12. marca. s. V srednjem odseku vzhodne fronte so se izjalovili napadi sovražnika, s katerimi je skušal ovirati premikanje nemških čet. V borbah je izgubil v zadnjih desetih dneh 100 tankov.

Glede bitke v Harkovu se doznava iz pooblaščenih krogov, da sta središče, južni in zapadni del mesta v nemški posesti do Rdečega trga. V južnem delu so srdite borbe od hiše do hiše. Po zadnjih poročilih kaže, da je sovjetsko poveljništvo poslalo v okolico Harkova čete s fronte ob Miusu in ukazalo, da se mesto pod nobenim pogojem in sme zapustiti.

Stockholm, 12. marca. s. »Aftonbladet« komentira vojaški položaj na vzhodni fronti v zvezi z nemško protiofenzivo na južni fronti ter piše med drugim:

Odkar so Nemci zopet prekoračili Donec, je vsa Ukrajina in del ruskega področja ob reki zopet v nemški posesti. Harkov je resno ogrožen, kar znači, da resnično važnih ciljev, ki si jih je zadalo, rusko poveljništvo ni doseglo. Taki cilji so obstojali samo na jugu. Čeprav še ni treba prenaglo sklepati, se ne smejo povečane možnosti Nemcev za vzdrževanje svojih postojank in njihovega zboljšanja ali celo izkoriščanja za ofenzivne akcije zanikati in podcenjevati.

S finskega bojišča

Helsinki, 12. marca. s. Finsko vojno poročilo navaja: V zadnjih 24 urah so finske čete v srednjem odseku prepodile sovjetsko stotnijo, ki je skušala prekoračiti finske ovire. Odbile so tudi oddelek, ki je prodrl do prednjih postojank. Sovražnik je izgubil okrog 20 mož. Na ostalih frontah in odsekih se ni zgodilo nič pomembnega.

Rusija sama ni kos Nemčiji

Stockholm, 12. marca. s. Ameriški listi poročajo o ruskih neuspehih na področju Harkova. »New York Times« poudarja v dolgem komentarju, da nemški umik ni dosegel one meje, ki jo je sila mogočne ruske razvrstitve pričakovala, tako da so Nemci lahko postavili v črte nove sveže edinice z zapada. List piše doslovno: Zdi se, da Rusija ne more sama streti Nemčije in zaradi tega so razumljive lekcije, ki prihajajo iz Rusije ostalim zaveznikom. Če ne bomo udarili mi, bo udarila Nemčija in to je najmanj, česar se lahko bojimo. Nujnost trenutka ni, da razpravljamo o vprašanjih miru, temveč, da ustvarimo najtesnejše sodelovanje zaveznikov.

Tudi »New York Herald Tribune« priznava, da ima zavzeto ali izgubljeno ozemlje omejeno važnost, kar je važno, je to, da Os odlično izvaja obrambne operacije, na velikopotezen način v Rusiji in v manjšem merilu v Tunisu. V ameriških političnih krogih priznavajo, da razni znaki jasno kažejo, da bo morala Rusija po porazih v Ukrajini in ob Doncu in po obnovi nemške ofenzive zopet sama prenašati težo vojne na kopnem v prihodnjem poletju. Medtem, ko prihajajo sveže nemške čete z zapada, še ni otipljivih znakov takojšnje pomoči Sovjetski zvezi s strani zaveznikov. Da ima Stalin že dovolj z moledovanjem po otvoritvi druge fronte, kaže pisanje boljševiškega tiska, predvsem v »Pravdi« in »Izvestjih«, ki izpoveduje trud Sovjetske zveze po štirih mesecih neprekinjene ofenzive za ceno tolikih žrtev ljudi in materijala in se omejuje na obžalovanje, ker so izostale vojne operacije v zapadni Evropi. Sovjetska glasila ponavljajo v svojih člankih, da prenaša rdeča vojska, ker ni bila ustvarjena druga fronta, sama vse breme borbe proti silam Osi, za katero delajo vse vojne industrije na kontinentu. Omenjajoč poraze Anglosasov na ostalih frontah zaključujejo ruski listi s trditvijo, da nobena druga vojska na svetu ne bi mogla prenesti toliko naporov kakor sovjetska.

Zaskrbljenost v Angliji v Ameriki

Stockholm, 13. marca. s. Uspehi, ki jih je nemška vojska dosegla na področju pri Harkovu, so napravili velik vtis na londonske politične kroge. Nekateri listi vprašujejo, ali se ponovno nemško prodiranje v južnem odseku ne bi lahko razvilo v veliko ofenzivo proti Kavkazu.

List levice znova razpravlja o potrebi druge fronte v Evropi, da se olajša položaj Rusije, ki mora sama nositi vso težo vojne. Lord Beaverbrook je zopet na čelu onih, ki hočejo, da se takoj prihiti na pomoč SSSR. Predložil je vprašanje v tej zadevi, ki se bo verjetno obravnavala prihodnji teden v poslanski zbornici. Politični krogi v Londonu pravijo, da se bo prihodnji teden v parlamentu razvila razprava in bo prišlo do viharnih debat o poglavju Rusije.

Lizbona, 13. marca. s. Ameriški list »New York Times« razpravlja o novem razvoju na sovjetski fronti in poudarja da je pobuda na akcije vnovič prešla v roke Nemcev. Dočim se mi prepiramo o bodočih mejah in o bodoči sliki sveta po vojni, pravi list, zbira sovražnik svoje čete, da doseže zmago. List pravi tudi, da je potrebno skrbeti na vso moč za vojno, ne pa za mir v bodočnosti.

Nadaljevanje s 1. strani

zatrjeno po Duceju ena izmed bistvenin osnov fašizma.

Stranka je izvedla predvsem v lastnih vrstah to razlikovanje, da bi ga mogla kar najbolj objektivno izvesti tudi izven svojih vrst. Komisija je že proučila prvo skupino senatorjev in nacionalnih svetnikov. V tej skupini so bile razlikovane tri glavne kategorije, kategorija svetnikov in senatorjev, katerih funkcije izhajajo iz političnega udejstvovanja, kategorija svetnikov in senatorjev, katerih funkcije izhajajo iz njih osebnega udejstvovanja kot industrijci, voditelji bank, tehnični voditelji itd. in kategorija svetnikov in senatorjev, katerih funkcije izhajajo pretežno iz investiranega lastnega kapitala ali izrednih osebnih sposobnosti, zaradi katerih so prišli v industrijo in prevzeli vodstvo ali nadzorstvo celotnih panog nacionalnega gospodarskega življenja.

V prvi kategoriji je bil položaj proučen z največjo neizprosnostjo in narejen je bil seznam funkcij, ki jih interesenti morajo opustiti. V drugi kategoriji je bilo upoštevano glavno udejstvovanje interesiranca s pozivom, naj se odreče postranskim funkcijam, ki niso v zvezi z njegovim glavnim udejstvovanjem. V tretji kategoriji so bili interesirtnci pozvani, naj izpolnijo ukaz Stranke in ločijo z lastnim občutkom za disciplino funkcije, s katero lahko dejansko izvajajo koristno delo, od funkcij, v katerih niso direktno naravnost zaposleni in s katerimi ne morejo dejansko prispevati k skupnemu naporu.

Ducejeva navodila

Duce je po tem poročilu očrtal splošni položaj glede na potek vojne in dal nekaj smernic, da bo Stranka vedno bolj in vedno bolje potrebni in nenadomestljivi zvezni činitelj med državo in narodom na vseh področjih narodnega življenja. Duce je pohvalil delovanje zveznih tajnikov v podpiranju borcev in njih drbžin in jačanju morale italijanskega naroda, ki je naperjen z vsemi svojimi gmotnimi in moralnimi energijami k totalni zmagi.

•

Poklonitev duhovščine Duceju

Rim, 12. marca. s. Duce je sprejel duhovnike mons. Alberta Bartolomasija iz Cumuana (Turin), dona Calchi-Novatija iz Vimercate (Milan), dona Minettia iz Certenelia (Genova), dona Raoa iz Ali Superiore (Messina) in monsg. Malafarino iz Geraceja (Reggio Calabria), ki so dobili nagrade v svilorejskem natečaju za župnike in duhovnike. Duhovnike so spremljali podpredsednik nacionalnega natečaja za duhovnike in direktor glasila »Italia e fede«, prof. Giulio de Rossi, tajnik natečaja dr. Arnaldo Cappa in direktor narodnega urada za svilorejstvo dr. Amor Tartufoli.

Prof. Giulio de Rossi je Duceju na kratko poročal o svilorejskem natečaju za duhovnike in poudaril velike tehnično-propagandno dosežene uspehe. Nato je monsg. Alberto Bartolomassi v imenu 230 duhovnikov, ki so se izkazali v natečaju, prečital naslednjo poslanico Duceju:

»Duce! Duhovniki, ki so bili nagrajeni v svilorejskem natečaju, ki ga je razpisalo glasilo »Italia e fede«, potrjujejo svoje polno zaupanje v zmago nad rušilci verskega, narodnega in družinskega življenja. Spričo škode v svilorejstvu, ki je nastala zaradi opustošenja mest po divji sovražni srdi, izjavljajo, da dajejo na razpolago za prihodnjo odgojitev sviloprejk nekaj prostorov svojih župnišč in zemljišč, da ne bo domovina ob zlato svoje svile. Sklenili so, naj marljive kmečke roke stkejo svilnato zastavo, ki bo Vam darovana v dokaz, da italijanski narod in njegova duhovščina nista nikoli dvomila, da nas vi, Duce, po milosti Boga vodite k zmagi v znamenju večnih vrednosti duha in evropske omike, ki je rimska in krščanska.«

Poslanico je podpisalo 230 duhovnikov svilorejcev, zmagovalcev v natečaju. Duce je naslovil besede simpatije na navzoče in podpisnike ter jih pozval, naj nadaljujejo svojo dragoceno udejstvovanje.

Bombe na London

Berlin, 12. marca. s. O bliskovitem napadu nemškega letalstva v prvih današnjih jutranjih urah na London se doznavajo iz pristojnega vira naslednje podrobnosti. Kmalu po 8. dopoldne so eskadre nemških brzih bojnih letal priletele nenadoma nad London in popolnoma presenetile sovražno protiletalsko obrambo. Lovci so spremljali eskadre bombnikov, niso pa imeli priliko boriti se s sovražnikom nad Londonom in tudi ne nad južno Anglijo. Številne odvržene bombe so porušile mnoga poslopja; trije veliki gazometri, ki so bili v polno zadeti, so zgoreli. Lovci so obstreljevali s strojnicami pristaniške naprave ob izlivu Temze ter železniške naprave in vlake ob južnovzhodni obali Anglije. Istočasno so druga nemška letala učinkovito napadla iz nižine z bombami neki kraj ob južni obali Anglije, kjer so nastali hudi požari.

Berlin, 12. marca. s. Nemški lovci so popoldne odbili nad obalo zapadne Francije v smeri ustja Seine sovražno skupino bombnikov, ki so jo spremljali lovci. Brez lastnih izgub so nemški lovci, kakor poročajo iz vojaškega vira, sestrelili 5 sovražnih letal.

Četrta obletnica kronanja Pija XII.

Vatikan, 12. marca. s. V Sikstinski kapeli so proslavili četrto obletnico kronanja Nj. Svetosti Pija XII. Svečanosti so se udeležili družina Pacelli, veliki mojster malteškega reda, diplomatski zbor, akreditiran pri Sv. stolici, prelati, guverner mesta Vatikana, dostojanstveniki papeževega dvora, patriciji in rimsko plemstvo. Papež je prišel iz svojega zasebnega stanovanja v dvorano paramentov, kjer ga je pričakoval sveti kolegij kardinalov. Razen kardinalov kurije so bili navzoči kardinali Lavitrano, palermski nadškof Ascalesi, neapeljski nadškof in Nasalli Rocca, bolognski nadškof. Odtod se je papež z belosvilenim plaščem in tiaro podal s svojim spremstvom v Sikstinsko kapelo. Palatinska straža mu je izkazala časti z orožjem, množica vernikov pa mu je vzklikala. Ob vstopu v Sikstinsko kapelo je bil papež sprejet s himno »Tu es Petrus«. Pij XII. je sedel na prestol, kardinali pa so zavzeli svoje prostore v klopeh. Kardinal Granito Pignatelli di Belmonte, dekan svetega kolegija, je opravil pontifikalno mašo. Pontifikalni pevci so izvajali pod vodstvom mojstra Perosija Palestrinovo »Misso brevis«. Po končanem opravilu je papež dal svoj apostolski blagoslov in se v nosilnici vrnil v dvorano paramentov. Preden je odšel v svoje zasebno stanovanje, se je Pij XII. z veliko prisrčnostjo razgovarjal s kardinali, ki so mu čestitali. Sv. oče je sprejel zelo številne brzojavne čestitke državnih poglavarjev, šefov vlad, verskih redov in vernikov.

Zagreb, 13. marca. s. Ob četrti obletnici kronanja Sv. očeta je bil svečan tedeum ob navzočnosti članov vlade in diplomatskega zbora. Zagrebški nadškof msg. Stepinac je priredil sprejem. Listi objavljajo poročila o obletnici s članki o Sv. očetu, ilustriranimi s fotografijami.

Göbbels o vojnem in političnem položaju

Berlin, 12. marca. s. V svojem običajnem tedenskem članku, objavljenem v tedniku »Das Reich«, piše propagandni minister dr. Göbbels pod naslovom »Zimska kriza in totalna vojna« o razlogih razporedbe ofenzivnih operacij na vzhodni fronti v splošnem okviru dogodkov, pripisujoč jim nepriložnosten značaj in pojasnjujočih jih s pojavom okoliščin, ki se nikakor ne morejo smatrati za slučajne. Minister priznava nadalje, da izgube v tej zadnji zimski krizi, kakor jo označuje, na strani nemških armad tako glede ozemlja kakor orožja in, kar je najvažnejše, glede moštva nikakor niso neznatne, vendar ne tako hude, da bi bil resno v nevarnosti nadaljnji razvoj operacij.

Dr. Göbbels govori nato o morali prebivalstva in ugotavlja, da nemška propaganda ni črno prikazovala položaja, da bi s pesimistično kampanjo elektrizirala uspavanega duha civilnega prebivalstva, kakor trdi sovražna propaganda. Proklamacija totalitarne vojne sredi zimske krize ni program z določeno zapadlostjo, temveč permanentnega značaja, kajti uspehi tega ogomnega napora, ki ga opravlja ves narod, se ne bodo pokazali takoj, temveč sčasoma.

Treba je dodati v tem pogledu, nadaljuje minister Göbbels, da smo še daleč od vrha in da nas še dolga, zelo dolga pot loči od cilja. Naši napori morajo biti torej stalni in intenzivni. Naše narodne energije se morajo izkoristiti do skrajne možnosti. Moramo imeti vedno pred očmi zimsko dobo tudi v polnem poletju.

Govoreč o naporih sovražne propagande, ugotavlja dr. Göbbels, da ta vojna ni samo vojna z orožjem, temveč tudi živčna vojna. Kdor je imel in ima čast sodelovati v tej borbi za osvoboditev Evrope, mora prevzeti tudi bremena. Ob zaključku poudarja dr. Göbbels, da je najglobljі smisel te totalitarne vojne zmaga pravice nad krivico, konstruktivni cilj nad razdiralnimi silami, zopetna zmaga nemaničev nad bogatimi. Prav zaradi tega mora naša stvar zmagati.

Prodiranje ameriškega kapitala v Arabijo

Ankara, 13. marca. s. Vsi poskus Amerike da bi si zagotovila vojaška oporišča v Saudovi Arabiji, so naleteli na velike težave. Ibn Saud, ki pospešuje gospodarsko prodiranje Američanov na petrolejskih in rudniških področjih, je vedno bolj nasproten finančnemu prodiranju Britanije, zlasti pa je nasproten, da bi si Američani zgradili letališča na njegovem ozemlju. Mnogi ameriški tehniki, ki so nedavno prispeli v Basoro, so opustili nadaljnje potovanje proti Er Riadu in pričakujejo zaključka pogajanj, ki naj odstranijo težave in nesporazume.

Racijoniranje živil v Ameriki

Buenos Aires, 13. marca s Ameriški minister za kmetijstvo je izdal izvršilno naredbo glede racioniranja mesa, olja, surovega masla, sira, masti in rib. Racioniranje bo stopilo v veljavo s 1. aprilom, vendar pa je mogoče, da se bo izvedlo že pred tem dnevom. Oddelek za kmetijstvo je izračunal, da se bo v tromesečju april, maj, junij lahko razdelila ljudstvu skupna količina mesa po 1110 g na osebo.

Ducejeve nagrade za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncema Cimprič Francu in Jožefi v Jurni vasi 21, občina Šmihel—Stopiče, in zakoncema Novak Filipu in Mariji v Zvirčah 81, občina Hinje, o priliki rojstva dvojčkov nagradi po 600 lir.

„Prima linea“

Izšla je 19. številka glasila ljubljanske Zveze borbenih fašijev. Tudi to pot je nje vsebina zanimiva, pestra in razgibana. Uvodnik razpravlja o potrebi mistične vere v končno zmago. Obširen članek je posvečen »Bolgariji na Egejskem morju« z zahtevo po izhodu na Egejsko morje, ki jo je Duce poudaril kot opravičeno že l. 1921. Krajši sestavk, obravnavajo podelitev srebrne svetinje Mariju Farnesiju za vojaške zasluge v španski vojni in podelitev zlate svetinje Nikolaju Gianiju, ki je kot junak padel na Grškem. Na drugi strani se članek o šolski listni bavi z zaključnimi razmotrivanji šolskega vprašanja ter temeljite preosnove pouka po novih smernicah. Tretja stran je odločena za kulturne prireditve, naslednje pa so odmerjene organizacijskim zadevam, razen tega pa so polne čtiva, ki povzdiguje borbenega duha italijanskega vojaka, številka je opremljena z mnogimi aktualnimi slikami.

Sprememba železniškega voznega reda

S ponedeljkom 15. marca t. l. se ukine na progi Kočevje—Grosuplje—Ljubljana jutranji potniški vlak št. 9312; namesto njega bo vozil potniški vlak št. 9312a z odhodom iz Kočevja ob 6.25 in prihodom v Ljubljano ob 8.51. Vlak 9312 bo imel za postaji Grosuplje zvezo z vlakom št. 9215 za Metliko.

Na progi Trebnje na Dol.—Št. Janž na Dol. se ukinejo mešani vlaki št. 9432, 9434, 9433 in 9435; namesto teh bodo vozili sledeči mešani vlaki:

vlak št. 9432 z odhodom iz Trebnja ob 7.00.
z prihodom v Št. Janž ob 7.55;
vlak št. 9436 z odhodom iz Trebnja ob 14.30,
z prihodom v Št. Janž ob 15.24;
vlak št. 9433 z odhodom iz Št. Janža ob 9.15,
z prihodom v Trebnje ob 10.11;
vlak št. 9437 z odhodom iz Št. Janža ob 16.35,
z prihodom v Trebnje ob17.30.

Prijave delavcev, zaposlenih pri težkih delih

Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata za Ljubljansko pokrajino poziva delodajalce, naj predložijo prijave delavcev, zaposlenih pri težkih in najtežjih delih, v svrho prejema dodatne živilske nakaznice za mesec april, takole: občinskim preskrbovalnim uradom v pokrajini od 15. do 20. marca; mestnemu preskrbovalnemu uradu v Ljubljani v času od 20. do 25. marca.

Ostane v veljavi, kar je bilo določeno za delavce, ki stopijo v službo med mesecem, katerim pripadajo nakaznice samo z odrezki za tekoči mesec. Prijave, predložene po 20. v mesecu na tekoči mesec ne bodo upoštevane.

Ta določila veljajo tudi za vse naslednje mesece.

Razveljavljene živilske nakaznice

Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata za Ljubljansko pokrajino sporoča:

Ugotovilo se je, da je zmanjkalo iz paketa poslanega občini Št. Jernej (Novo mesto) 29 živilskih nakaznic za mesec marec, ki so označene s številkami od 106972 do 107000, a niso izpisane in so brez pečata.

Te živilske nakaznice so neveljavne, na kar posebno opozarjamo vse trgovce in gostinske obrate, ki so dolžni prijaviti pristojni oblasti vsakogar, ki bi predložil katero izmed teh nakaznic.

Ponovno opozarjamo trgovce in gostinske obrate, da ne smejo sprejemati samih odrezkov, ki so od nakaznice že odrezani.

Rdeči križ poroča

V pozvedovalnem uradu Italijanskega Rdečega križa, avtonomna sekcija v Ljubljani, Via Ariella Rea 2/II., naj se med uradnimi urami dopoldne javijo:

Diz Ivan, Kolar Bosiljka, Podrekar Marija, Poje Anton in Helena, Prešeren Hermina; nadalje osebe, ki so poslale pakete naslednjim: Velde Alojz, Sever Franc, Podržaj Janez, Levstik Anton, Pajnič Ivan, Sečnik Jožef, Hočevar Ivan, Boh Franc, Muster Jože, Zajc Vinko, Mahne Marija, Kozina Ivan, Škulj Janez, Marinč Martin, Rožmanc Andrej, Vidic Anton, Vidic Stanislav, Konda Jožef, Kasi Adolf, Peterle Alojz, Zalar Matic, Peršin Gabrijel, Schuster Franc, Smolič Ivan, Gognavec Franc Oblak Stanislav, Rihar Gabrijel, Arko Anton, Černič Franc.

Iz Spodnje Štajerske

Imenovanje. Bivši ravnatelj tobačnega skladišča v Gradcu nadinspektor Vladimir Lass je postavljen od finančnega ministra za upravnega ravnatelja pri višjem finančnem predsedniku na Dunaju. Vladimir Lass je bil doslej v službi pri tobakarni »Austria« v Mariboru.

80 letnico je praznovala nedavno kmetska gospodinja Terezija Iglarjeva v Št. Lovrencu na Pohorju. Daleč naokoli znana ženica je v visoki starosti še izredno čvrsta.

Na gradu Freudenau v Apaški kotlini se je šolalo 27 mladinskih vgoditeljic iz brežiškega okraja, ki bodo prevzele vodstvo deklic letnika 1933. Za zaključek tridnevnega tečaja so priredile vesel večer. — V Ljutomeru pa so se desetletniki na posebni prireditvi poslovili od nežne mladosti ter bodo v kratkem sprejeti v organizacijo nemške mladine. Pozdravila jih je ga. Herma Bouvierjeva. Otroška skupina je zapela nekaj pesmi, nato pa so razprodali otroške izdelke in skupili 113 mark za zimsko pomoč.

V Št. Jurju ob južni železnici so priredili vaško popoldne na kmetijski šoli. Strokovna učiteljica Regina Schafferjeva in šolski ravnatelj Budaker sta pripravila štajerski spored z ljudskimi pesmimi, plesi, jodlarji in starinskimi igricami. Nastopili so nameščenci, gojenci in gojenke kmetijske šole. Plese in petje je spremljal ob klavirju g. Mastnak. Zbrali so 375 mark za zimsko pomoč.

Gospodarstvo

Oskrba Evrope z maščobami

Nemški strokovnjak dr. C. A. Wegner je objavil zanimivo razpravo o evropski preskrbi z maščobami in oljem, ki kaže, da je to vprašanje mnogo težavnejše, kakor vprašanje oskrbe Evrope s krušnim žitom. Pisec poudarja, da sta bili Anglija in Nemčija od nekdaj navezani na znaten uvoz maščob in olja. Pred izbruhom sedanje vojne sta Anglija in Nemčija odkupili 85% surovega masla, ki je prišlo na svetovni trg, 55% masti in 80% kitovega olja, poleg tega pa še velike količine oljnega semena in jedilnega olja.

Potrošnja maščob se je v zadnjih desetletjih v najbolj industrializiranih državah tudi relativno dvignila. Nemčija je že zgodaj poskrbela, da doseže boljše kritje potrebe maščob z lastno proizvodnjo. Leta 1932 je Nemčija krila z lastno proizvodnjo samo 40% potrebnih maščob, leta 1939. pa že 60%. Nasprotno pa se je v Angliji odstotek lastne oskrbe stalno zmanjševal in je v letu 1939. padel na 10%. Nemčija je dosegla večjo samooskrbo navzlic temu, da se je potrošnja maščob po prvi svetovni vojni dvignila od 16,1 kg v zadnjih letih pred prvo svetovno vojno na 22 kg v letu 1936.

V samooskrbi Evrope z maščobami zavzema surovo maslo najvažnejšo vlogo. V bodoče bo zavzela v pogledu oskrbe Evrope z maščobami važno mesto jugovzhodna Evropa, ki bo lahko oskrbovala Evropo z oljnim semenjem. Proizvodnja surovega masla je bila pred vojno najbolj razvita v Danski in Nizozemski. Ta proizvodnja pa je v znatni meri slonela na uvozu krmil iz inozemstva. Zato sta morali ti dve državi v sedanji vojni zmanjšati številčno stanje živine, ker je na razpolago le doma pridelana krma. V pogledu mlečnosti krav pa sta ti dve državi nadalje vodilni.

V zadnjem letu pred vojno je Nemčija uvozila 150.000 ton kitovega olja, nemški kitolovci pa so sami pripeljali 90.000 ton olja. Evropi bo po vojni na razpolago tudi surovo maslo izvoznih držav zlasti Danske in Nizozemske. Ta izvozni presežek znaša 213.000 ton na leto in se je pred vojno izvažal povečini v Anglijo. V bodoče pa bo šel v prid kontinentalni Evropi. Preostal bo še primanjkljaj v višini 1.7 milijonov ton rastlinskega olja, ki se bo dal pri štedljivi uporabi za tehnične svrhe zmanjšati na 1.6 milijona ton. Tudi proizvodnja surovega masla se bo dala po vojni še v marsikateri državi dvigniti. Dr. Wegner računa, da se da v Evropi proizvodnja surovega masla povečati za 325.000 ton, kar ustreza količini 280.000 ton čistega masla.

Končno bo treba kriti še primanjkljaj 1.32 milijona ton rastlinskega olja. Oljno semenje, ki je potrebno za to količino olja, bo lahko Evropa sama pridelala. Na podlagi nemških izkušenj ceni pisec, da je za pridelovanje oljnega semenja potrebna obdelana površina 2.5 milijona hektarjev. Seme, pridelano na tej površini, bo dalo povprečno 1 milijon ton olja na leto. S pridelovanjem oljnega semenja pa bo znatno olajšano tudi vprašanje močne krme za živino, kajti poleg enega milijona ton olja bo s te površine na razpolago 1.6 milijona ton oljnih pogač. Res je znašal pred sedanjo vojno evropski uvoz oljnih pogač 4.2 milijona ton, toda nemške izkušnje v sedanji vojni so pokazale, da je mogoče brez škode za živinorejo in zlasti za proizvodnjo surovega masla zmanjšati potrošnjo oljnih pogač pri istočasnem povečanju proizvodnje druge krme. Če bo Evropa vse to dosegla, bo ostal le še malenkosten primanjkljaj, ki pa se bo dal kriti iz Ukrajine ali pa iz prekomorskih dežel. Za pridelovanje oljnega semenja pa pridejo, kakor smo že omenili, v prvi vrsti v poštev države jugovzhodne Evrope.

Gospodarske vesti

= **Dve in četrt milijarde kmetijskih kreditov v 15 letih.** Na občnem zboru italijanske Nacionalne zveze za kmetijski kredit je bil podan pregled dosedanjega dela v 15 letih obstoja zveze. V tem razdobju je dala zveza 2233 milijonov lir kredita, od tega 768 milijonov v severni Italiji, 863 milijonov v srednji Italiji in 597 milijonov v južni in otočni Italiji. Samo v lanskem letu je zveza odobrila za zboljšanje kmetijskih posestev 215 milijonov lir kreditov.

= **Italijansko-madžarski tekstilni sporazum.** Madžarska komisija, sestoječa iz zastopnikov trgovinskega in prometnega ministrstva, madžarske Narodne banke in tekstilne industrije, se je več dni mudila v Rimu zaradi pogajanj o podaljšanju italijansko-madžarskega tekstilnega sporazuma. Pogajanja so bila uspešna in je Italija izjavila pripravljenost pospešiti dobavo tekstilnih kontingentov, ki so predvideni v trgovinskem sporazumu. V zvezi z rešitvijo finančne strani tekstilnega sporazuma je bilo dogovorjeno, da ostanejo plačilni in dobavni pogoji nespremenjeni, cene pa se bodo le deloma zvišale. V kratkem pričakujejo, da bodo na podlagi tega sporazuma na madžarskem trgu na razpolago večje količine italijanskih tekstilnih izdelkov iz umetnih tekstilnih vlaken. Veljavnost tekstilnega sporazuma je podaljšana do konca letošnjega leta. V prihodnjih dneh bodo končana tudi pogajanja za podaljšanje sporazuma o dobavi umetne svile v obsegu, kakor je bil določen za lansko leto. Italijanske tvornice so lani dobavile Madžarski 2,4 milijona kg umetne svile, nemške tvornice pa 2 milijona kg. V pogledu dobav umetne svile je treba le še rešiti vprašanje cen. Italija je izjavila pripravljenost dobavljati tudi v letošnjem letu umetno svilo po stari ceni, če se Madžarska zaveže, da ne bo zvišala cen kmetijskih proizvodov pri izvozu v Italijo. Glede na sklenitev tekstilnega sporazuma je budimpeštanska trgovinska in obrtna zbornica sporočila vsem interesentom, da se morajo držati enotnih pogojev, določenih v tem sporazumu, in bodo uvozna dovoljenja dobili samo oni uvozniki, ki bodo upoštevali sporazumno določene dobavne in plačilne pogoje.

= **Izravnalni fond za cene na Hrvatskem.** Kakor smo že kratko poročali, je hrvatska vlada sklenila ustanoviti izravnalni fond za cene, s pomočjo katerega bo na trgovski način dirigirala cene za najvažnejše prehranbene predmete. Razvoj cen v zadnjih letih je pokazal, da so se nekatera živila mnogo bolj podražila nego druga. Tako velja na primer za svinjsko mast legalna cena 150 kun, medtem ko stane jedilno olje v racioniranj prodaji le 30 kun. To nesorazmerje pa ni zdravo in ga bodo odpravili s sredstvi omenjenega fonda. V tej zvezi je bila znatno povišana obremenitev nekaterih živil v korist fonda. Povišane so bile trošarine na sladkor, jedilno olje, žganje in kavine nadomestke, pa tudi trošarine na čaj, začimbe in kakao. Sredstva od teh poviškov trošarine se bodo stekala v izravnalni fond. Tako bo dobil urad za tvorbo cen v roke važen instrument, s katerim bo lahko vplival na tvorbo cen. Obenem je bila izvršena reorganizacija omenjenega urada na trgovski podlagi in je bil na čelo urada postavljen inž. Radoslav Lorković. Od poviškov trošarin bo priteklo v fond 590 milijonov kun. Poleg tega pa bodo imovitejši sloji z izrednimi davki še posebej obremenjeni in bo tudi del te dodatne obremenitve pritekel v fond. V tej zvezi je bil osnovni prometni davek povišan od 3 na 4%, skupni davek na poslovni promet pa sorazmerno za eno tretjino. Omeniti je tudi poseben davek na vojne dobičke, ki bo zajel 60% povečanih čistih dohodkov. Z enkratnim obdavčenjem pa bodo obremenjene latentne in tihe rezerve podjetij. Končno pripravljajo tudi še reformo celotnega davčnega sistema v tej smeri da se bo ta sistem približal načelom dohodnine.

= **Bolgarski izravnalni fond za cene.** V januarju leta 1941. je Bolgarija ustanovila poseben izravnalni fond za cene. V korist tega fonda so bili obremenjeni nekateri potrošni predmeti, sredstva pa so namenjena za to, da se določenim predmetom širokega konzuma omogočijo nizke cene. Dohodki tega fonda so prav znatni in so do konca lanskega leta dosegli 788 milijonov levov, medtem ko so znašali izdatki za vzdrževanje nizkih cen le 243 milijonov levov.

= **Prepoved uporabe mineralnega olja za kurilne svrhe v Rumuniji.** Po naredbi rumunskega ministrstva za oboroževanje je bila s takojšnjo veljavnostjo izdana prepoved tekočega goriva za kurjavo v industrijskih napravah. V bodoče ne bodo dana obratna dovoljenja za postavitev parnih kotlov in centralnih kurjav z ureditvijo za uporabo tekočega goriva. Z naredbo je omejena tudi potrošnja plina in se sme plin uporabljati za pogon industrijskih naprav le s posebnim dovoljenjem. Obstoječe industrijske kurilne naprave bodo morali do 17. septembra t. l. preurediti na uporabo premoga ali drugega trdega goriva.

Dotrpel je naš srčno ljubljeni sin in brat, gospod

Auer Karel

priv. uradnik

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 15. marca 1943. ob pol 3. uri popoldne z žal. kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Rinicci, 13. marca 1943.

Globoko žalujoči:
FANI, mama; PAVLA, sestra; ANTON, brat
in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob slovesu od našega nepozabnega moža, očeta, dedka in brata, gospoda

Ing. Anton Klinarja

gradbenega direktorja v pok.

izrekli svoje sožalje, spremili pokojnika na poslednji poti, poklonili krasno cvetje ali darovali v dobrodelne namene, naša iskrena zahvala!

Ljubljana, Jesenice, 13. marca 1943.

Rodbina Klinarjeva

Neme priče ljubljanske preteklosti:

Mestni trg

Hiša na Mestnem trgu št. 6 pripada od srede prejšnjega stoletja Simonettijevi rodbini in njenemu neposredno sorodstvenemu nasledstvu. Njeni lastniki so namreč bili: izza dne 12. aprila 1849 zlatar in dragotnar Peter Simonett († 18. III 1879), nato izza dne 16. decembra 1879 njegov in Ferdinand († 28 II. 1909), ki je trgoval prav tako kakor oče z dragotinami, in izza dne 31. avgusta 1909 Ema, roj. Benedikt († 3. IV 1921), kot poslednja s Simonettijevim primkom.

Dr. France Prešeren je bil prejkone dober znanec Petra Simonetta, zakaj ko sta le-temu umrla leta 1841., dne 9 januarja devetintridesetletna žena Marija in kaj kmalu za njo, dne 19 februarja, še osemletni sin Filip, je zložil naš veliki pesnik za njun nagrobnik, ki se je po več ko sto letih še ohranil in je zdaj na Navju nastopno nemško besedilo: Die Mutter und den Sohn, der ihr entsprossen, / hält dieses Grab in seinem Schoss umschlossen; / uns, deren heisse Tränen um sie fliessen, / die Rückgelass'nen, mög' es einst umschliessen, / vereinigt mögen wir aus ihm erstehen / und in das ew'ge Haus des Vaters gehen. Prešernove lepe in smiselno zelo pomembne stihe mi je ponašil na prošnjo s hvale vredno ustrežnostjo g. dr. Pavel Karlin takole: Mater in sina, ki ga je povila, / je ta gomila v svoj naročaj skrila; / še nas, ki zdaj za njima solze vroče / pretakamo, naj sprejme kdaj v naročje, / da bomo združeni iz njega vstali / in se v očetov večni dom podali.

Lastninska pravica do hiše je vknjižena zdaj na podstavi prisojila z dne 16. oktobra 1939 za gospo Marijo Kotzmuthovo, roj. Beličičevo, medtem ko je bila popred: izza dne 20. avgusta 1922 za Karolino Kotzmuthovo, roj. Simonettijevo († 11. V. 1928), izza dne 12. oktobra 1928 pa za drja. Julijana Kotzmutha, upokojenca višjega okrajnega zdravnika († 5. IV. 1939).

Hiša ima ozek vhod na desni strani, a dobri dve tretjini njene širine v pritličju tvorita zdaj samo en trgovinski poslovni prostor, medtem ko sta bili svoje dni dve opravilnici. V eni sta imela draguljarja Simonettija spred prodajalnico reči, dvanajočih v njuno stroko, in zad zlatarsko delavnico, drugo pa je oddajal tako oče kakor sin v najem. Po ustnem izročilu starejših ljudi je bila v tej hiši glavna zaloga tobačnih izdelkov že pred viharnim letom 1848. In prav tega leta so baje vstajniki, prihrumivši v mesto, najpoprej odstranili in razbili velik državni grb z dvoglavim orlom raz zid nad vhodom v opravilnico tobačne zaloge. Pozneje je bila v prav istem prostoru dobro prospevajoča trafika, katero je dobil okrog leta 1873 Jakob Bergant in ji pridružil žganjetočnico. Za njim je imel kot poslednji to trafiko g. Jožef Maček. Od prednika jo je prevzel na dan novega leta 1890. Toda v njej je jel postrezati ljudi, razen s proizvodi tobačnih tvornic, še s preprostimi mrzlimi jedili — kruhom, prekajeno slanino, klobasami, šunko, sirom, jajci ipd. — kakor tudi žganimi pijačami in dobrim sadnim moštom. Z gostoljubnim poslom se je ukvarjal Maček v Simonettijevi hiši okrog 11 let. Potem pa se je preselil v Krojaško ulico (držečo od opisovane hiše naravnost čez trg proti Ljubljanici), kjer je ustanovil splošno priljubljeno gostilno v vogalni hiši št. 8, katero mu je prodal dne 10. maja 1901 ključavničarski mojster Albin Achtschin, ki jo je imel v lasti šele izza dne 23. julija 1898 ter si jo je pridobil njegov oče Gašper, prav tako mojster istega obrta, dne 12. oktobra 1858.

Pred več ko sto desetimi leti (1832) je postal tej hiši gospodar trgovec in tvorničar Valentin Zeschko, poprej pa so v njej kot lastniki domovali (nekako od leta 1736. dalje) Franc Jakob Ranilovič (do 1794) in Tomaž Kovač, svojevrsten kočijaž (nemški »Lehnkutscher«), in njuni dediči. Posestnik hiše je bil v letih 1695. do 1736. že pri hiši Rotove omenjeni velikosrčni mecen Schellenburg, a pred njim (nemara že prej ko leta 1600) so jo imeli Martin Khaisel (Gaionzelli) in Janez Khaisel (prav tako že spredaj naveden) in seve obeh dediči odnosno nasledniki.

Po knjigi mag. Frana Minařika »Črtice iz zgodovine kranjske farmacije« sem se namenil večinoma povzeti naslednje zanimive podatke, ki svedočijo med drugim tudi to, kako je ostala marsikatera lekarna dlje časa v eni in isti rodbini, često le spričo zakonskih zvez. Dominik Brugnoli, izza leta 1624 imetnik lekarne, nastanjene v hiši (zdaj št. 7) dedičev po Adamu Weissu na Rotovškem (dandanes Mestnem) trgu, je opravljal lekarnarski posel med leti 1627. in 1631, v hiši Khaiselovih dedičev, leta 1632. pa je preselil svojo dobro uspevajočo lekarno v hišo Aleksandra Freyja na istem trgu (zdaj št. 19), ki je postala po desetih letih njegova last. Brugnoli je moral biti ugleden mož, ker sicer gotovo ne bi bil več let (1649. 1650. 1655. 1656) mestni sodnik, a leta 1660. nadzornik zadrug. Ko mu je umrla leta 1650. žena Veronika se je oženil tri leta pozneje s Felicito (baje Perzovo). Preminul je dne 4. julija 1661. v starosti 62 let. Iz tega, ker so plačevali dediči obrtni davek samo še v letih 1662. do 1665., utegnemo sklepati, da so opustili ukvarjanje s farmacijo. Naslednje leto je prešla njihova hiša v last meščanskega špitala. Brugnolijev naslednik je bil deželni lekarnar Dominik Amadory, ki ga srečujemo v listinah prvič leta 1668. kot najemnika v bivši hiši njegovega prednika, toda lekarno je prevzel po vsej priliki morebiti že takrat, ko so Brugnolijevi dediči hišo prodali. Amadory, poročen z Marijo Heleno, hčerjo župana Janeza Jerneja Bosia, je umrl menda konec leta 1677., kajti prihodnje leto so plačali obrtni davek že dediči. Vdova Marija se je dne 5. februarja 1679. omožila ter vzela Janeza Graffenhueberja, rojenega dne 9. decembra 1648 v trgu Kremsmünstru (okraj Steyer) na bivšem Zgornjem Avstrijskem. Da je prevzel nemara istočasno tudi Amadoryjevo lekarno, je zgolj domneva, zakaj davčne knjige ga označujejo za davkoplačevalca stoprav leta 1681. Deželni stanovi so ga imenovali za deželnega lekarnarja; dne 25. julija 1693 je bil izvoljen za mestnega sodnika ter nato še trikrat s tem častnim poslom zaradi nadvse uspešnega delovanja, vzorne pravičnosti, redoljubnosti, modrosti in dobrotljivosti poverjen; povrhu je bil 62. ljubljanski župan (1699—1701), ki je žrtvoval vse svoje moči in vso svojo veliko sposobnost blaginji Ljubljane in njenega stanovništva. Preminul je dne 26. oktobra 1701. Izmed njegovih peterih otrok (treh sinov in dveh hčerá) se je posvetil prvorojenec Franc, ob očetovi smrti šele šestnajst let star, lekarništvu.

Glede nadaljnje hiše na Mestnem trgu piše »Trgovski tovariš« (1934) nastopno: »Tudi hiša št. 7 je bila last Valentina Zeschka, ki jo je podedoval od očeta Franceta in matere Terezije, roj. Herzmannove. Okoli leta 1853. jo je kupil steklar Franc Resman (Rössmann), doma iz begunjske okolice, a izučen v Strassburgu na Koroškem. Leta 1877. (pravilno 19. V. 1874) je že bila last njegovega sorodnika Franca Kollmanna. V tej hiši je bila leta 1845. knjigarna Jurija Lercherja, od leta 1853. steklarska prodajalnica Resmanova, pozneje pa Kollmannova.« — K temu naj pristavim tole: Po Francu Kollmannu je pripadla lastninska pravica do hiše zavoljo prisojila z dne 22. aprila 1909 Robertu Kollmannu. Hišna lastnica je bila izza dne 6. decembra 1932 gospa Marica Blinc, roj. Kollmann, zdaj pa je spričo darilne pogodbe z dne 29. marca 1941 gospodična dr. Marta Blinc, profesorica na bivši mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani. — Od začetka sedemnajstega do konca osemnajstega stoletja so posedovali to hišo nastopno navedeni možje in njihovi dediči: Filip Lipec, Adam Weiss, trgovec in 44. ljubljanski župan (1619—1622), Janez Kunstel in Andrej Kriner, a leta 1801. sta postala njena lastnika zakonca Zeschka — Franc in Terezija, ki ju omenja gorenji navedek. — Da je imel v tej hiši lekarno Dominik Brugnoli je povedano že v opisu prejšnje hiše.

Alojzij Potočnik.

Ena najlepših zim je minila

Kratek pregled vremena v treh minulih zimskih mesecih

Počasi se poslavljamo od zime in zimskega vremena, ki nam ni prineslo niti dosti mraza, niti dosti snega. Ustvarimo si pregled o poteku vremena v treh minulih zimskih mesecih s posebnim ozirom na oblačnost neba. Pri tem bomo spoznali nekaj značilnih lastnosti ljubljanskega vremena in vremena na splošno.

Decembra je bilo, kot običajno v tem mesecu, večinoma oblačno. Posebno jutra so se odlikovala po gosti, predvsem nizki megli, povzročeni po dolgotrajnem nočnem izžarevanju tal in plasti oblakov. Posebnih vremenskih zanimivosti nam december ni prinesel; imeli smo večinoma mirno vreme, drugače pa so se menjavali razmerno topli vzhodni in še toplejši južni vetrovi. Predzadnji dan meseca je zapadel sneg (17 cm), začelo se je lepo zimsko vreme, ki je trajalo do dvaindvajsetega januarja. Povprečna temperatura vseh teh dni je bila vedno negativna in vedno pod normalo, preko noči se je često nabiralo ivje, ki je skupaj z zapadlim snegom ustvarjalo najlepše zimske dneve.

Zanimiv je bil vremenski preobrat od 11. do 12. januarja. 11. smo imeli najlepše mirno zimsko vreme, bil je celo najmrzlejši dan te zime. Dopoldne so deloma prekrivali nebo popolnoma mirni beli oblački, razprostirajoči se nekako v višini 2000 metrov, zračni tlak je bil visok, normalen za lepo tako imenovano ciklonalno vreme. V noči na dvanajstega se je naoblačilo, nakar je začelo takoj dopoldne snežiti. Snežilo je nato v presledkih do 15. ponoči. — Iz tega primera je razvidno, kako nemogoče je v izvestnih okoliščinah predvideti bodoče vreme, kako nas razpoložljiva sredstva (opazovanje zračnega tlaka, temperature, oblačnosti in vetrov na določenem kraju) lahko varajo in nam prikrivajo bistvena dogajanja v ozračju.

Po enaindvajsetem januarju je nastopilo dva dni trajajoče toplo južno vreme. Sneg se je hitro topil in niti sledeče vzhodno (25. in 26.) in severozapadno vreme (27. in 28.) ni moglo popraviti pokvarjenega lepega zimskega vremena.

Januar se je zaključil s toplim južnim vremenom, ki se je končalo drugega februrja z močno nevihto. Nevihta v tem času je pač zelo redek pojav in se pojavlja le v izjemnih vremenskih situacijah. Nevihtne padavine, združene z bliski, povzročajo močni vertikalni vetrovi navzgor, katere lahko pozimi, ko niso tla po sončnih žarkih primerno segreta, povzroče samo od vseh strani pritekajoči vetrovi. Na področju stekanja (to je predvsem v središčih močno aktivnih depresij) je namreč dotekajoči zrak prisiljen k dvignanju in če je primerno vlažen, povzroča več ali manj močne nevihtne oblake.

Pričakovane ohladitve po nevihti ni bilo in relativno toplo vreme se je ponavljalo ves februar, posebno pa še vso drugo polovico, ko smo imeli od 18. odn. od 19. naprej najlepše, večinoma celo popolnoma jasne, skoraj pomladanske dneve.

Posebna zanimivost februarja je bilo šest dni trajajoče vreme od 19. do 25., ko se ves ta čas — če izvzamemo jutranjo meglo — ni pojavil na nebu niti najmanjši oblaček. Tako vreme je pač nekaj svojevrstnega in izrednega; pojavlja se lahko le v hladnejših mesecih, ko se razvijajo po segretih tleh povzročeni vertikalni vetrovi navzgor, tvorci nizkih, spomladi in poleti tako običajnih kopastih oblakov.

Po raziskavah mateorologa Hanzlika se opisano lepo vreme, ki se seveda lahko razvija samo v območju anticiklonov (področij visokega zračnega tlaka), pojavi navadno v zvezi s kako poznejšo depresijo. Pod vplivom splošnega kroženja zraka na naši Zemlji in izžarevanja se tako anticiklonalno vreme lahko celo nekaj tednov vzdržuje in vedno znova obnavlja ter ojačuje na enem in istem mestu. Njegov postanek in vzdrževanje je verjetno bistveno v zvezi z izžarevanjem zgornjih zračnih plasti, kajti take anticiklone so zgoraj, to je v spodnjem delu stratosfere, nasprotno kot spodaj, izredno mrzle in šele v onih višinah posebno močno razvite.

Potek oblačnosti v letošnji zimi (december, januar, februar) si oglejmo v spodnji sliki. Števila v vodoravni vrsti predstavljajo ure, v navpični pa oblačnost od 0 do 10; 0 pomeni popolnoma jasno, 10 popolnoma oblačno.

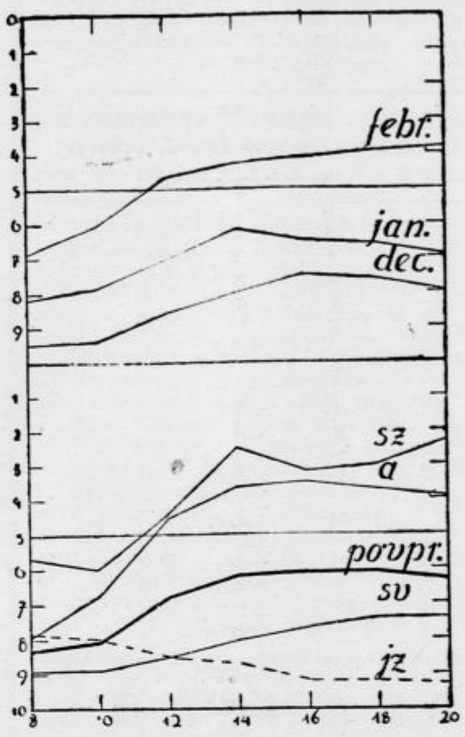

Iz zgornjega dela slike razvidimo, da je bilo v vseh treh mesecih zjutraj in dopoldne bolj oblačno kot popoldne. Vpliv dneva na oblačnost je bil torej tudi povprečno vzeto precej znaten in je razumljiv sam po sebi (zjutraj in dopoldne je v splošnem hladnejše kot popoldne). Dalje razvidimo iz zgornjega dela slike, da je v oblačnosti prednjačil december, ko je izžarevanje najmočnejše, sledil mu je januar, temu pa izredno lep februar.

Potek oblačnosti v posameznih vremenskih tipih nam kaže spodnji del slike. Za primerjavo je narisana krivulja povprečne oblačnosti minule zime. Najmanj oblačne dneve nam je v splošnem prineslo vreme s severozapadnimi vetrovi v višinah (SZ). To vreme nam prinaša vedno tudi oblake najlepših in najbolj zanimivih oblik. Sorazmerno malo oblačne dneve smo imeli nato pri mirnem anticiklonalnem vremenu (a), ki ga opazujemo pri visokem zračnem tlaku v anticiklonah. Zaradi megle in nizke oblačnosti je to vreme pozimi po nižinah v primeru z vremenom v hribih sorazmerno močno oblačno. V višjih legah imajo namreč pri anticiklonalnem tipu vremena najlepše, čisto in brezoblačno relativno zelo toplo vreme.

Posebno močno je bilo oblačno nepadavinsko vreme z južnimi vetrovi v višini oblakov (JZ), le malo manj pa tudi severovzhodno vreme (SV). — Krivulje, označene z SZ, a, JZ in SV, so določene samo za nepadavinska vremena, kajti padavinska so bila tako rekoč vedno popolnoma oblačna.

Vreme poslavljajoče se zime nam je prineslo vsekakor nekaj prav zanimivih in izrednih dni. Večkrat je presenetilo naša predvidevanja in nas kot običajno vedno znova opozarjalo na svoje čudovite posebnosti in na našo slabo poznavanje celotnega ustroja vremenskega mehanizma.

Dr. M. Čadež.

Naše koncertno življenje

Dirigent Drago M. Šijanec bo dirigiral jutri v ponedeljek X. simfonični koncert v letošnji sezoni z naslednjim sporedom: Saša Šantel, Suita za godalni orkester. Delo bo v celoti prvič izvajano na simfoničnem koncertu, izvajalo pa se bo ob 60letnici skladatelja in umetnikaslikarja Saše Šantla. Tartini, Koncert za violončelo in orkester v D-duru. Solist prof. Čenda Šedlbauer. Schubert, Rozamunda — predigra, in Liszt, Preludiji — simfonična pesnitev. Liszt, ki je živel od leta 1811. do 1886., je bil v svoji dobi najbolj slaven in najbolj čaščen pianist. Nastopal je od otroških let dalje in žel v letih 1839 do 1847, ko je neprestano koncertiral po vsej Evropi, največje triumfe. Pozneje se je posvetil pretežno kompoziciji in napisal veliko skladb za klavir pa tudi za simfonični orkester. Kar se tiče instrumentacije, je njegovo delo izredno pestro, slikovito in je znal izvabiti iz orkestra čudovite barve. V tem pogledu je bil močno pod Berliozovim vplivom in njegova orkestralna dela spadajo po večini k tako imenovani programni glasbi, zato občinstvo vedno s posebno nastado posluša njegove simfonične stvaritve. Na koncert simfoničnega orkestra opozarjamo, predvsem pa opozarjamo na točen začetek, ki bo ob pol 7. v veliki unionski dvorani.

*

Koncert Poltronierijevega kvarteta bo v sredo 17. t. m. ob pol 7. v veliki filharmonični dvorani. Poleg Boccherinija in Beethovna se bo izvajal na tem koncertu Smetanov kvartet Iz mojega življenja, ki spada med tiste kvartete, ki se največkrat igrajo. Smetana je ustvaril to svoje delo konec leta 1876. in se je prvič javno izvajalo šele 1879. Kvartet Iz mojega življenja je nekak življenjepis slavnega skladatelja, kar je označil sam v nekem pismu enemu svojih najboljših prijateljev. V tem pismu pravi med drugim: »Ta moj kvartet se, kar se stila tiče, oddaljuje od drugih kvartetov, katerih nisem hotel v stilu posnemati, ker ni moj namen napisati kvartet po gotovem receptu. Oblika mojih skladb se določi med delom nekako sama po sebi, tako tudi v tem primeru. V teh glasovih je bil moj namen opisati tek mojega življenja. Prvi stavek naj pove, da sem že v svoji mladosti čutil veliko nagnjenje do umetnosti in da sem kmalu zaslutil svojo največjo nesrečo, ki me je potem leta 1874. doletela, da sem popolnoma oglušil. Na to nesrečo spominja dolgo zveneči ton tr črtnega e v finalu. Drugi stavek spominja na prijetno življenje v moji mladosti, ko sem komponiral različne vesele komade, po katerih sem plesal sam in vsa moja družba. Sredaji del tega stavka pa spominja na moje bivanje in delo v raznih aristokratskih krogih. Tretji stavek opisuje srečo moje prve ljubezni do deklice, ki je postala pozneje moja žena. V četrtem stavku pa so že označeni elementi nacionalne glasbe, veselje nad uspehi, ki sem jih v tem pogledu dosegel, in žalost pred katastrofo, ko sem popolnoma oglušil in zgubil vsako nado, da se moje zdravstveno stanje zboljša.« To so glavne misli Smetanovega kvarteta, ki so bile napisane za štiri instrumente, da se lahko izvajajo v ozkem prijateljskem krogu. Delo je izredno lepo in ima na vsaki izvedbi velik uspeh. To bo tudi na koncertu v sredo ko ga izvajajo tako odlični mojstri, kakor so člani Poltronierijevega kvarteta. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Arrivo in Tunisia di aeroconvogli italiani che trasportano truppe e materiale — Prihod italijanskih letalskih konvojev s četami in materialom v Tunis

SPORT

Medšolske sportne igre

Ljubljana, 13. marca

Tiskovni urad Fašistične zveze poroča o izidu tekmovanj medšolskega turnirja v odbojki in sicer drugi dan 6. t. m.

V razredu A (moški) so bili doseženi naslednji rezultati:

Tehnična srednja šola je premagala Trgovsko akademijo (10:1) (10:0); II. moška realna gimnazija je premagala III. moško gimnazijo (10:0) (10:4); klasična gimnazija je premagala I. moško realno gimnazijo (11:9) 10:6); Učiteljska šola je zmagala nad IV. moško realno gimnazijo (10:0) (10:1).

V razredu B (moški) je zmagala I. mešana meščanska šola nad II. mešano meščansko šolo (10:6) (11:9); II. moška meščanska šola je premagala I. moško meščansko šolo (10:5) (10:5); I. moška realna gimnazija je zmagala nad III. mešano meščansko šolo (6:10) (10:0) (10:3); II. moška realna gimnazija je premagala III. moško realno gimnazijo (11:9) (7:10) (10:2); klasična gimnazija je zmagala nad IV. moško realno gimnazijo (10:7) (8:10) (10:8).

V razredu C (ženske) je zmagala Učiteljska šola nad Obrtno šolo (10:1) (10:5); Dvorazredna trgovska šola je zmagala nad I. žensko realno gimnazijo (10:6) (10:1); Trgovska akademija je pa zmagala nad II. žensko realno gimnazijo (10:6) (10:8).

V razredu D (ženske) je zmagala I. mešana meščanska šola nad II. mešano meščansko šolo v razmerju 10:6 (10:3); I. ženska meščanska šola je zmagala nad II. meščansko šolo (10:4) (10:0); I. ženska realna gimnazija je premagala III. mešano meščansko šolo (11:9) (5:10) (10:0). Klasična gimnazija je premagala II. žensko realno gimnazijo (7:10) (10:3) (10:6).

Igra med I. in II. moško realno gimnazijo, ki bi morala biti 27. februarja je bila preložena na danes ob 18. v telovadnici I. mešane meščanske šole na Viču.

Po drugem dnevu tekmovanj so bile določene naslednje ocene. V kategoriji A moški sta dosegli po 4 točke Tehnična srednja šola in klasična gimnazija, po 2 točki pa I. moška realna gimnazija, II. moška realna gimnazija in Učiteljska šola, med tem ko sta III. moška realna gimnazija in Trgovsk akademija ostali brez točk. V razredu B, moški so bile priznane po 4 točke klasični gimnaziji in I. mešani meščanski šoli, po 2 točki pa II. moški realni gimnaziji, III. mešani meščanski šoli, III. moški realni gimnaziji, II. meščanski in I. moški realni gimnaziji. III. moška realna gimnazija, I. moška meščanska šola in II. mešana meščanska šola so ostale brez točk. V razredu C ženske so bile priznane po 4 točke Trgovski akademiji in dvorazredni trgovski šoli, po dve točki pa I. ženski realni gimnaziji in Učiteljski šoli. Brez točk sta ostali obrtna šola in II. ženska realna gimnazija. V razredu D ženske sta dosegli klasična gimnazija in I. mešana meščanska šola po 4 točke, po 2 točki pa: II. mešana meščanska šola, I. ženska realna gimnazija, II. ženska realna gimnzija in I. ženska meščanska šola. Brez točk so ostli II. ženska meščanska šola in III. mešana meščanska šola.

XXIV. kolo tekem za točke

Vodilnemu Livornu še ne grozi nevarnost neposredno

Prvenstveni ples po italijanskih nogometnih terenih se nadaljuje po letošnjih smernicah od nedelje do nedelje brez odmora in današnja bo to važno tekmovanje privedla že do šest nedelj pred koncem.

Ker imata med najboljšimi tremi enajstoricami vodilni Livorno in drugoplasirani Torino to pot precej šibke nasprotnike, bo glavna pozornost danes veljala srečanju med Ambrosiano in Juventusom, v kateri tekmi pa ima Ambrosiana prav tako kakor ostala dva tekmeca prednost domačega igrišča. Po vsem tem bi se utegnilo primeriti, da bodo vsi trije ta dan dobili enako število točk in bo zato verjetno tudi drevi Livorno še dalje kraljeval na čelu tabele s štirimi točkami naskoka pred Torinom in Ambrosiano.

Z zgolj tehničnega vidika vzbujata posebno zanimanje še naslednji dve tekmi: gostovanje Fiorentine proti Laziu v Rimu in nastop sedanjega državnega prvaka Rome v Bologni. Težke naloge čakajo dalje moštvo Barija, ki se bo moralo, vsekakor doma, pomeriti z Genovo in pa enajstorico Milana, ki bo igrala proti Liguriji v Genovi. V splošnem bi se date napovedi za današnjo nedeljo strniti tako, da bo brzkone na vrhu tabele vse ostalo pri starem, medtem ko bodo spremembe na spodnjem koncu morda že prinesel dokončni odgovor na vprašanja, kateri dve moštvi se bosta morali prihodnjo sezono vrniti v nižjo divizijo.

Spored sam obsega naslednjih osem dvobojev:

v Torinu: Torino-Venezia (prva tekma se je končala s3:0 za T.), v Genovi: Liguria—Milano (0:0), v Bergamu: Atalanta—Vicenza (3:3), v Rimu: Lazio—Fiorentina (1:1), v Bologni: Bologna—Roma (1:1), v Bariju: Bari—Genova (3:2 za G.), v Milanu: Ambrosiana—Juventus (3:2 za J.) in v Livornu: Livorno—Triestina (1:1).

V diviziji B, kjer se trenutno na tesnem prostoru kar pet moštev preriva med seboj za prostorček na prvem mestu, je današnji spored razporejen med naslednje pare:

Pisa—Pro Patria, Pescara—Novara, Savona—Alessandrija, Cremonese—Modena, Udinese—Brescia, Siena—Anconitana, Spezia—Palermo, Fanfulla—Padova in Mater—Napoli.

—s **ŽSK Hermes (nogom. sekcija).** Danes ob 10. v lepem vremenu trening na igrišču! — Načelnik.

* * *

Paberki iz avtomobilizma

Medtem ko izdaja ameriška vlada zmerom nove naredbe o omejitvi porabe goriv za motorna vozila, je Roosevelt posebej odredil novo znižanje porabe bencina, ki se to pot nanaša prav na ministrske avtomobile. Ta poseg v udobje ameriških ministrov bo precej občuten, saj bodo morali za celih 40% omejiti svoja prevažanja v avtomobilih.

*

V Mehiki se je kljub vsemu prizadevanju Združenih držav ameriških proizvodnja petroleja lani zmanjšala od 120 na 80 milijonov sodov. Kakor kaže, bodo zdaj ameriška oblastva poskušala vplivati neposredno na vodstva in delavstvo mehiških petrolejskih podjetij, da bi iztisnila iz njih več te dragocene tekočine.

„Rožna voda" — prva brezalkoholna dišavna voda

V velikem človeškem mravljišču je vedno nekaj delavk, ki opravljajo svoj posel brez ozira na to, kar se dogaja okrog njih. Kakor hitro se stari način življenja izpremeni, so že na delu, da ustvarijo nove možnosti prilagoditve. Čim neprijetnejše so razmere, tem večja je iznajdljivost.

Vsepovsod na svetu je na delu stotisoče inženjerjev in izumiteljev, da nam včerajšnjo, nepogrešljivo dobrino nadomeste z novo. Vsepovsod po svetu — v velemestu in borni vasici, v ogromni tovarni in preprosti delavnici stotisoče parov rok kuje življenju nov obraz.

Pred mano stoji lična steklenička z brezbarvno tekočino. Majhna etiketa ima napis: »Rožna voda.« Tekočina prijetno diši. To je prva kolonjska voda, izdelana brez alkohola. Izdelali so jo v laboratoriju tovarne Merkur na Starem trgu iz destilirane vode in raznih eteričnih olj, kemikalij, ki vplivajo blagodejno na kožo.

Dolgo so vrele različne tekočine v destilacijskem aparata, dolgo in počasi je kapljalo v stekleničico olje, kapljica za kapljico tiste diseče esence, ki naj bi postala neobhodna sestavina »rožne vode«.

Eden izmed mnogih poskusov se je obnesel. To je bilo takrat, ko še nihče ni natanko vedel, kdaj bo izšla prepoved o prodajanju dišav, ki vsebujejo alkohol. V tovarni Merkur pa so že pripravljali presenečenje za tisti dan: »rožno vodo«, ki naj polnovredno nadomesti nepogrešljivo dišavno vodo sodobne ženske in sodobnega moškega. »Rožna voda«, ki ne vsebuje nobenega alkohola, ima pa isti duh kakor prava kolonjska voda, je enako uporabna za kopeli, za osveženje obraza, zlasti po britju, koži popolnoma neškodljiva ter — kar jo zlasti odlikuje pred pravo kolonjsko vodo — mnogo cenejša.

Na strokovnem predavanju, ki ga namerava v kratkem prirediti tovarna o svojih novih proizvodih, bodo poslušalke in poslušalci lahko izvedeli več tudi o brezalkoholni »rožni vodi«.

Obvestilo vsem lastnikom pisalnih in računskih strojev!

Ne pozabite, da je »EVEREST-SERVIS« največja, moderno urejena specijalna delavnica za vsa popravila pisalnih in računskih strojev.

Vsako popravilo se izvrši strokovnjaško precizno, hitro in po najnižjih cenah. — Za vsa naša popravila jamčimo!

Zahtevajte za večja popravila Vaših strojev proračun!

EVEREST-SERVIS, — LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 44

Kronika

* **Smrt znanega slikarja.** V Triestu je umrl 78letni slikar Carlo Wostry, ena najzanimivejših umetniških postav v tem mestu. Udeleževal se je z velikim uspehom posebno umetnostnih razstav v Benetkah, obiskal pa je tudi Ameriko, kjer se je mudil nekaj časa v New Yorku ter v Los Angelesu v Kaliforniji.

* **Opazovalnica za lagune pri Benetkah.** Na otoku Crevanu, severno od Benetk grade observatorij, katerega naloga bo proučevati način izrabe lagunskih tal pri Benetkah. Naloga observatorija bo, ugotoviti koristne rastline, ki lahko uspevajo v področju lagun. Možje, ki so dali pobudo za ustanovitev lagunskega observatorija, se nadejajo, da bo prav ta zavod našel pota za dokončno odstranitev lagunskega področja okoli beneškega mesta.

* **Morgan umira.** Iz New Yorka poročajo, da je znanega bankirja J. P. Morgana zadela kap. Morgan je star 75 let in so v resnih skrbeh za njegovo življenje.

* **Otvoritev šol v Milanu.** »Popolo d' Italia« poroča, da bodo milanske šole, izvzemši ljudske šole, odprli v ponedeljek 15. marca. Tudi šole, ki delujejo v večernih tečajih, bodo tega dne zopet odprle slušateljem svoja vrata.

* **Evropska poštna konferenca v Rimu.** Uradni list rimske vlade objavlja, da se je v Rimu osnoval izvršilni odbor za evropsko poštno konferenco. Sestanek se bo vršil predvidoma oktobra meseca letošnjega leta.

* **3700 let star ženski grob so odkrili.** Pri Osnabrücku v Nemčiji so otroci pri igranju našli na neki gomili starinsko bronasto bodalo. O tem so zvedeli v mestnem muzeju in začelo se je raziskovanje gomile. Dognali so, da je to ženski grob iz kameno-bronaste dobe in je torej gomila stara približno 3700 let. Poleg glavne gomile so našli stranske grobove, kjer so odkrili presenetljive dokaze nastajanja nemškega rodu, ki se je strnil iz dveh različnih rodov.

* **»Beatrice Cenci« v rimski operi.** V rimskem opernem gledališču so te dni z velikim uspehom uprizorili Pannainovo opero »Beatrice Cenci«. Skladatelj in sodelujoči umetniki so bili deležni velikega priznanja.

* **Prodaja rabljenih radijskih aparatov.** Rimska vlada je izdala pojasnilo, ki pravi, da je prodaja rabljenih radijskih aparatov prosta.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 14. Marca 1943-XXI

8.00: Napoved časa ; poročila v italijanščini. 8.15: Koncert organista Ferrucija Vignannellija. 11.00: Peta maša iz bazilike sv. Pavla v Rimu. 12.00: Branje in razlaga evangelija v italijanščini. 12.15: Branje in razlaga evangelija v slovenščini. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Komorna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.12: Koncert kmečkega tria. 13.40: Glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Kon- Adamičevega orkestra. 14.45: Operetna glasba na ploščah. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.15: Kmetijsko predavanje v slovenščini. Inž. Zaplotnik: Da bomo pridelali čimveč krompirja. 17.35: Lahka glasba. 17.45: Priljubljene pesmi, vodi dirigent Žeme. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Simfonična glasba. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. Slovenska glasba. 21.00: Simfonični koncert. 21.50: Predavanje v slovenščini. 22.00: Priljubljene pesmi, vodi dirigent Žeme. 22.45: Poročila v italijanščini.

* **Šestmilijonska dedščina — izrodek domišljije.** V zadnjem času so italijanski listi precej obširno pisali o dediščini težaka Savelle iz Modene, ki je bil baje nezakonski sin ter je postal dedič velike zapuščine, vredne 6 milijonov lir. Najnovejše poizvedbe kažejo, da je Savella abnormalen tip, ki si je dediščino izmislil, da bi potegnil svojo okolico. Čeprav je mož nepismen, je vendar dovolj pretkan, da se mu je posrečilo napraviti zmedo z izmišljotino, da sta on in njegova sestra podedovala 6 milijonov lir.

* **Sanje o sinu so ji prinesle loterijski dobitek.** Gospa Katarina Frumenti iz Chiafina pri Savoni je sanjala, da je prišel domov njen sin, ki se mudi kot vojak na vzhodnem bojišču, ter ji prinesel tri številke. S temi številkami je poskusila srečo v turinski loterijski poslovalnici in res je zadela terno, ki ji je prinesla 12.750 lir.

* **Duhovnik ubit pri letalskem napadu.** Iz Napolija poročajo, da je padel kot žrtev sovražnega bombardiranja don Rafaele Manzi, eden najbolj znanih duhovnikov v tem mestu. Duhovnik se je pri bombardiranju umaknil v neki kotiček svoje cerkve. Cerkev pa je zadela sovražna bomba ter ubila blagega dušnega pastirja.

* **O razburljivem dogodku v graški operi** poročajo štajerski dnevniki: Ko se je v nedeljo končala popoldanska predstava »Seviljskega brivca«, je šel kapelnik Ervin Baltzer v sobo v 3. nadstropju. Na stopnišču pa ga je napadla neka ženska, ki je očitno čakala nanj. Po nekaj besedah je sprožila pet strelov iz samokresa. Dva strela nista zadela, ena krogla pa je ranila Baltzerja v levo nadlehtje, druga v levo ramo, tretja pa v levo stran prsi, tik nad srcem. Ta je smrtno nevarna. Kapelnik Baltzer se je zgrudil in so nezavestnega odpeljali v bolnišnico. Policija je uvedla poizvedbe.

* **Devet smrtnih obsodb zaradi veleizdaje.** Iz Berlina poroča »Frankfurter Zeitung«: 21letni Heinz Izrael Rotholz in osem drugih Židov, ki so se v Berlinu sestajali h komunističnemu šolanju, je ljudsko sodišče zaradi veleizdaje obsodilo na smrt. Dne 4. marca je bila sodba izvršena.

* **Žalosten čin blaznika.** V Rizzolagi (Trento) so izpustili 45-letnega Guerrina Giovanninija iz umobolnice, kjer je preživel zadnjih 22 let. Čim je prišel mož domov je dobil spet napad in je v navalu blaznosti desetkrat zabodel 24 letno sestro Eduino. Sestro so odpeljali v bolnišnico, blaznika pa so spet internirali.

* **V začetku aprila** izide druga izdaja: Dr. Janko Tavzes — Slovensko-italijanski in italijansko-slovenski slovar, v založbi knjigarne Ant. Turk nasl. Ljubljana, Pražakova 12.

IZ LJUBLJANE

u— **Nov grob.** Za vedno je zapustil svojce trgovec g. **Oton Raška.** Rajnki je bil solastnik dobro znane manufakturne trgovine Raška—Stare v Frančiškanski ulici. Zapušča soprogo Maro in drugo sorodstvo. K večnemu počitku bodo blagega pokojnika spremili v nedeljo ob 16 iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah na pokopališče k Sv Križu. Naj v miru počiva! Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Ozračje se spet ogreva.** Pretekli petek smo imeli ves dan krasno vreme in se je ozračje ogrelo na 12.6° C. Noč na soboto je bila spet prijetno sveža, jasna in živo srebro je v soboto zjutraj beležilo —1.4° C. Barometer se drži zadnje dni precej enakomerno na 766.8 mm. Tudi včeraj smo imeli sončno in toplo vreme, čeprav se je nebo začelo dopoldne oblačiti.

u— **Retrospektivna razstava Saše Santla.** Kakor smo že javili, bo pri današnji otvoritvi razstave v Jakopičevem paviljonu nastopil tudi komorni orkester, ki bo odsviral tretji stavek iz Šantlove suite za godalni orkester. Ker je prostor v paviljonu omejen, ne bodo postavljeni v dvorano posebni sedeži za občinstvo. Poslušalci bodo torej morali prisostvovati izvajanju koncertne točke stoje. Razstavna blagajna bo odprta že ob pol 11. uri, da si bodo mogli pravočasno preskrbeti vstopnice oni obiskovalci, ki žele biti na razstavi med muzikalnim izvajanjem in otvoritvijo.

u— **»Prešernova oporoka«** je opisana v daljšem prispevku slikarja-grafika E. Justina in bo objavljena v jutrišnjem ponedeljskem »Jutru«. Snov je zajeta iz obilnega gradiva, ki je poslužilo E. Justinu za daljši rokopis o Prešernu. Rokopis ima naslov »Prešernova smrt in njegova literarna zapuščina« ter je že pripravljen za natis v daljši vrsti ponedeljske izdaje »Jutra«. Justinova izvajanja, ki bolo bogato opremljena z dokumenti, faksimili in ilustracijami Prešernovega življenja in dela, bodo gotovo zbudila pozornost naših bibliofilov in častilcev prešerniane. Odlomek »Prešernova oporoka« bo jutri okrašen z Justinovo veliko risbo Prešerna na smrtni postelji in s Shbogarjevim sonetom »Ko umira Pesnik«. Poleg tega bo ponedeljsko »Jutro«, kakor običajno, prineslo dosti drugega zabavnega štiva in najnovejša poročila.

SALON KOS, PREHOD NEBOTIČNIKA
Umetnostna razstava akad. slikarja
FRANA KLEMENČIČA

u— **Vrtnarski odsek SVD** Frančiškanska ul. 6/I. ima na zalogi še nekaj zelenjadnega semenja. Člani, pohitite z naročili.

u— **Obdelovalci mestnih vojnih vrtov,** ki jim je mestna občina odstopila svoja zemljišča za obdelovanje, dobe po blagohotni naklonitvi županstva najpotrebnejša zelenjadna semena in umetna gnojila **po polovični ceni.** Zglase naj se v sobi št. 35 mestnega gospodarskega urada v Beethovnovi ulici št. 7, kjer dobe nakaznice in vsa pojasnila tako, da pridejo na vrsto v ponedeljek 15. t. m. dopoldne od 9. do 12. ure prosilci z začetnicami A do G, popoldne od 15. do 18. ure pa prosilci z začetnicami H do K, a v torek 16. t. m dopoldne od 9. do 12. z začetnicami L do P in popoldne od 15. do 18. ure obdelovalci z začetnicami R do Z.

ORANŽADA
S. PELLEGRINO

prva letošnja pošiljka je prispela! — Gg. kavarnarji, trgovci in gostilničarji naj takoj izvolijo dvigniti naročeno blago!

SAN PELLEGRINO, Kolodvorska 8

u— **Interesente za dolenjski semenski krompir** vabi kmetijski odsek mestnega gospodarskega urada, naj se prijavijo v sobi št. 35 v Beethovnovi ulici št. 7 v sredo 17. marca oni z začetnicami priimkov A do M, v četrtek 18. marca pa interesenti z začetnicami N do Ž, a v soboto 20. t. m. med 9. in 12. uro naj se javijo morebitni zamudniki. Pri delitvi tega krompirja bodo prišli prvenstveno na vrsto tisti, ki niso dobili danskega krompirja. Vsak interesent naj s seboj prinese posestni list ali tej listini podoben dokument (pogodbo, potrdilo o najemu itd.) in osebno izkaznico. Hkrati opozarjamo vse prejemnike nakaznic za danski semenski krompir, ki krompirja niso dobili, naj te nakaznice vrnejo v sobi št. 35 v Beethovnovi ulici št. 7 v ponedeljek 15. in v torek 16. t. m. med uradnimi urami, ker bodo drugače ostali v evidenci Vis. Komisariata kot bi bili krompir dobili.

MODISTKA SEVER FANČI
LJUBLJANA, Pražakova ulica štev. 8/I.
Sprejema popravila po zmernih cenah

u— **Interesente, ki so se prijavili za semenski oves,** vabi kmetijski odsek mestnega gospodarskega urada, naj sami pridejo po nakaznice od ponedeljka 15. t. m. dalje med uradnimi urami v sobo št. 35, II. nadstropje v Beethovnovi ulici št. 7. S seboj morajo prinesti posestni list, najemno pogodbo ali tema listinama podoben dokument ter osebno izkaznico.

u— **Odvetnik dr. Grossmann Vladimir** sporoča, da je preselil svojo odvetniško pisarno v Gosposko ul. št. 3/II. (nasproti univerze).

u— **Vodstvo Korepetitorija** vabi starše dijakov srednjih, meščanskih in ljudskih šol, da jih vpišejo k nam, kjer jih dnevno pripravljamo iz vseh predmetov za naslednji šolski dan (razlaga, naloge, izpraševanje). **Posebni poldnevni ali celodnevni tečaji za privatne izpite in one, ki delajo razredni izpit.** Honorar nizek. Vpisovanje dnevno od 8—12 in od 14—16. **Korepetitorij, Mestni trg 17/I.**

u— **Razpis mesta pevskega učitelja.** Glasbena šola »Sloga« razpisuje mesto drugega honorarnega učitelja. Reflektanti naj vložže do 20. t. m. v šolski pisarni v Pražakovi ulici 19 prošnjo, ki naj obsega osebne podatke, glasbeno naobrazbo in dosedanje delovanje. Pisarna daje tudi potrebne informacije.

Žalni venci, aranžmaji, izbira lončnic in cvetja — »»ROŽA«« cvetličarna

u— **Namesto venca** na grob blagopokojnega g. inž. Antona Klinarja, gradbenega direktorja v pokoju, so darovali Društvu slepih, Ljubljana, nameščenci Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, 300 lir in g. Janko Grašek iz Ljubljane 200 lir. Iskrena hvala!

u— **Društvu »Dom slepih«** v Ljubljani so darovali: uradništvo banke Slavije v spomin blagopokojne gospe Elze Tomažič 225 lir, gospod Franc Avbelj, mesar pa 200 lir v počastitev spomina pok. gospoda šentjakobskega župnika Janka Barieta. Najiskrenejša hvala.

u— **Zahvala** Namesto zdravniškega honorarja g. primariju dr Bogdanu Derču daruje g. Š. J. 200 lir potrebnim revnim otrokom otroške bolnišnice. Odbor društva za vzdrževanje otroške bolnišnice se za ta velikodušen dar najlepše zahvaljuje.

u— **Namesto cvetja na grob** dragemu prijatelju Daliborju Trakoczyu - Zaszkalu daruje 500 lir (petsto) g. Medved Joško za **Kemični institut univerze v Ljubljani.**

WILKIE COLLINS.

Nezadosten dokaz

14

Detektivski roman

Ko sem ostala sama, sem se tudi jaz ozrla na knjižno omaro. Bil je to prekrasen kos pohištva iz stare hrastovine, postavljen v steno, ki je bila vzporedna z vežo. Zavzemala je vso dolžino stene, razen tistega dela, kjer so se nahajale vrata, ki so vodila v vežo. Na nji so bili razpostavljeni vaze, kipci, svečniki. Ko sem si jih ogledala, sem opazila praznino na tistem koncu ob oknu. Na drugem koncu, blizu vrat, se je nahajala prekrasna vaza čudne oblike. Kje je bila vaza, ki bi se morala nahajati na nasprotni strani omare? Brez dvoma je morala stati tam razbita vaza.

Ko sem to dognala, sem skrbno pregledala črepinje. Premalo sem se spoznala na keramiko, da bi mogla določiti ceno te vaze, čas, kdaj je bila izdelana in ali je bilo to angleško ali tuje delo. Ti koščki mi niso povedali prav ničesar. In vendar mi je majorjeva zaskrbljenost dokazovala, da mi mora ta razbita vaza posredno ali neposredno nekaj povedati.

A ni bilo časa za razmišljanje, morala sem iskati. Vrnila sem se h knjižni omari.

Do tega trenutka sem domnevala, brez verjetnih razlogov, da se mi bo vodilna nit nujno odkrila v obliki kakega dopisa. Po osuplem pogledu majorjevih oči pa sem prišla na misel, da bi utegnila biti to knjiga. Vrgla sem pogled na spodnjo polico, pred katero sem stala, da bi prebrala naslove, a sem se kmalu ustavila, utrujena in obupana ob pogledu na toli dolgo vrsto velikih zvezkov.

Ozrla sem se na zgornje police. Tam so bile knjige bolj različne, manjše, in ne v tako lepem redu kakor one spodaj; tudi niso bile tako obupno enolične kakor one spodaj. Tiste, ki so bile višje, vse zaprašene, so mi dajale več upanja. Zato sem se odločila, da pogledam najprej te.

Kje so bile stopnice?

Pustila sem jih ob prvi steni, ki sem jo bila pregledala. Ko sem se ogledovala za stopnicami, sem zaslišala lahen šum v sosednji sobi in skozi slabo zaprta vrata je padel v sobo žarek svetlobe. Me morda kdo opazuje? Po prstih sem stopila k vratom in jih naglo odprla. Major je bil tam in me je popeljal h knjižnici.

V roki je držal klobuk, očitno je nameraval oditi. To mu je poslužilo, da mi je lahko na šaljiv način razložil, čemu se je nahajal tako blizu vrat.

»Upam, da vas nisem prestrašil, gospa Woodville. Hotel sem odpreti vrata, in vam reči, da vas moram za trenutek nadlegovati. Obljubite mi, da boste pozvonili, ako vam bo treba. Na svidenje, draga moja prijateljica... kmalu.«

Ko je odšel, sem zaprla vrata in za trenutek sedla, da zberem svoje misli. Opazoval me je, ko sem preiskovala knjižnico; tako mi je nehote odkril kraj, kjer naj iščem.

Vstala sem, da bi stopila po stopnice, odločena, da začnem s preiskavo v zgornjih policah. Ko sem šla mimo mize, na kateri je pustil major svoja dva ključa, sem se spomnila, da manjši izmed njiju odpira omarice pod knjižnimi policami. Nanje sem pozabila. Za trenutek sem pustila stopnice, da bi preiskala omarice.

Bile so tri. Prva je bila razdeljena v dva predalčka. V zgornjem predalčku ni bilo drugega kakor škatle cigaret, zložene v vrsto. V spodnjem so se nahajale kolekcije školjk. Skrbno sem iskala po njih, da sem se prepričala, da res ni med njimi ničesar, kar bi me utegnilo zanimati. Videla sem le školjke.

Odprla sem drugo omarico. Roke so mi drhtele, ne bi mogla reči, kaj sem čutila. Našla sem nekaj lepih kamej, zavitih v bombaž in pritrjenih v neke vrste lesene predalnike. V spodnjem predalčku sem našla kup japonskih predmetov iz slonovine in nekaj dragocenih vzorcev kitajske svile. Utrudila sem se že. Čim bolj sem iskala, tem dalje sem bila od predmeta, ki sem ga hotela najti. Je bilo vredno truda nadaljevati to delo in odpreti tretjo omarico? Da, ker sem že začela s to preiskavo, sem jo morala izvršiti do kraja.

V zgornjem predalu tretje omarice je bil en sam predmet skrbno povezan zvezek, v obliki knjige. Ko sem ga odprla, sem nehote odstopila: v njem so bili kodri las, pritrjeni v sredini vsake strani in opremljeni z napisom, ki je trdil, da so ti lasje poroštvo ljubezni, ki so mu ga zapustile različne ženske, ko so si osvojile tako občutljivo majorjevo srce. Popisi so bili v različnih jezikih in opremljeni z datumi. Hotela sem že položiti album nazaj, tedaj pa sem ga iz previdnosti še stresla, da bi padel iz nje kak list, ki sem ga morda prezrla. Tokrat je bila moja potrpežljivost nagrajena z odkritjem, ki me je nepopisno razburilo. Iz knjige je padla majhna fotografija dveh oseb. Ena izmed obeh je bil moj mož, druga neka ženska.

Obraz te ženske mi je bil docela neznan; ni bila ne mlada, ne lepa. Sedela je, moj mož pa je stal za njenim hrbtom in držala sta se za roke. Naj je bila ženska še tako grda, izpreletaval me je leden mraz, ko sem gledala to prisrčnost med njima. Gotovo ju fotograf ni brez njune privolitve postavil v tak položaj. Evstahij mi je nekoč dejal, ko mi je še dvoril, da je bil že zaljubljen, preden je spoznal mene. Ali naj bi bila ta malo privlačna ženska ena njegovih prvih mladostnih ljubezni? Jo je ljubil tako zelo, da se je dal slikati z njo v tem položaju? Nisem ju mogla več gledati; zagnala sem sliko v kot predala. Čutila sem globoko nejevoljo nad svojim možem in iz dna duše sem sovražila to neznano žensko, ki je bila videti tako odločna in trdih potez in ki je držala roko mojega moža v svoji.

Med tem je spodnji predal omarice čakal, da preiščem tudi njega. V njem so bili le majorjevi vojaški spomenčki. Proti svoji volji sem znova segla po sliki in jo jela skrbno opazovati. Zdaj sem opazila nekaj, kar sem prej izpregledala: na nahrbtni strani sem brala naslednje vrstice, zapisane z drobno žensko pisavo:

Majorju Fitz-Davidu
poklanjata ti dve vazi
njegova prijatelja S. in E. M.

Razbita vaza naj bi bila ena izmed teh dveh? Je morda izzval izpremembo, ki sem jo bila opazila na majorjevem obrazu, spomin, nanašajoč se na to vazo? S. in E. M. Zadnji dve črki sta utegnili biti inicijalki mojega moža... njegovega pravega imena. V tem slučaju bi morala biti prva črka »S« inicijalka imena te ženske. Ko sem si natančneje ogledala sliko, sem opazila, da je imela na levi roki, ki ji je počivala na kolenu, poročni prstan. Moj mož ni imel poročene sestre. Ako je bila to moja tekmica, je bila morda Evstahijeva žena?

Spet sem z vzkrikom groze vrgla fotografijo iz rok. Mislim, da bi izgubila razum, ako moja ljubezen ne bi bila močnejša od čustev, ki so me mučila. Ta ljubezen mi je zbudila moj dober čut. Naglo sem zaprla omarico, vzela stopnice in jih prislonila h knjižni omari. Ta trenutek sem imela eno samo željo, da se s kakršnim koli delom raztresem.

Z eno nogo sem stala že na stopnici, ko so se vrata salona nenadoma odprla. Obrnila sem se, nadejaje se, da bom zagledala majorja.

Novo četrtletje Dobre knjige

V treh knjigah bosta izšla dva sijajna romana

V začetku prihodnjega tedna bo izšel roman naše, pri čitajoči publiki že splošno priljubljene zbirke »Dobra knjiga«. Bo to danskega pisatelja H. P. Jacobsena zgodovinski roman **»Borba z bogovi«.** Prepričani smo, da bo sprejet z velikim zanimanjem. Z njim bo **zaključeno drugo četrtletje Dobre knjige.**

V tretjem četrtletju te zbirke odličnih romanov bo izšlo najprej **v dveh knjigah epohalno delo Louisa Bromfielda »Veliko deževje«,** roman iz sodobne Indije, sledil pa bo **roman »Nihče se ne vrne«, znane italijanske pisateljice Alba de Cespedes.** Oba slovita romana zaslužita v polni meri ime »dobra knjiga« in bosta brez dvoma kakor drugod po svetu tudi pri nas navdušila vse, ki ju bodo čitali.

Alba de Cespedes

»Nihče se ne vrne«

Roman je dosegel doslej 14 izdaj v Italiji in je preveden že v 17 tujih jezikov. Je to velik roman o mladih ljudeh. Pred nami se razvija usoda ne samo glavnih junakinj osmih deklet, marveč tudi cele vrste drugih ljudi, ki so v zvezi z njihovim življenjem. Različni značaji in različne usode, dekliške sanje, majhne življenjske drame, izvrstno zajeti dogodki, ki se vrste s filmsko hitrostjo, krasni opisi narave — vse to je mojstrsko podano v tej umetniško zreli knjigi. Knjiga nas nauči spoznavati življenjske resnice, da se ne more nihče vrniti v prejšnje življenje, da ni več poti nazaj, marveč samo naprej, pa naj bo tam slabo ali dobro!

Louis Bromfield

»Veliko deževje«

Roman uživa svetovni sloves in je preveden že skoraj na vse evropske jezike. Pisatelj je dolgo živel v Indiji in je štiri leta pisal svoj roman. V njem zaživi pred nami ta čudovita, za nas pravljična dežela, o kateri pravi sam pisatelj, da je dežela divjih pretiravanj, kjer sta okrutnost okrutnejša in lepota lepša, kakor kjerkoli drugje. Kajti to je dežela žgočega sonca, izsušenih ravnin in divjih nalivov, kjer ni nikoli popolnega miru, dežela, polna kač in divjih zveri, poplav, suš in potresov, dežela, kjer je narava pošast, ki je ljudje ne morejo ukrotiti. Osebe v romanu, domačini in Evropci, so tako mojstrsko opisani, vsebina dela je tako zanimiva in napeta, da bo spadal ta roman med najboljše knjige, kar jih izide v letošnji zbirki.

* * *

Roman »Veliko deževje« bo obsegal, kakor rečeno dve knjigi od katerih bo vsaka imela okrog 350 strani. Izšli bosta hitro zaporedno prva v drugi polovici aprila, vsekakor pred Veliko nočjo, druga pa takoj v začetku maja, tako da bodo čitatelji celotni roman lahko brali brez motečega čakanja na nadaljevanje. Roman »Nihče se ne vrne« bo nato izšel sredi junija in bo tudi imel okrog 350 strani.

Naročite se na «Dobro knjigo»

Romani DK se tiskajo v omejeni nakladi, kolikor je pač prijavljenih naročnikov, ker je le na ta način riziko zmanjšan na najnižjo mero in je s tem omogočena tako nizka cena. Prvi trije romani DK so zato že razprodani, četrti in peti pa so na razpolago le še v nekaj izvodih. Ako si hočete zagotoviti, da boste gori navedene romane zanesljivo dobili in to še **po znatno znižani ceni,** se torej naročite na »Dobro knjigo«, ki vam bo prinesla **vsak mesec nov zanimiv roman.**

Kakor doslej bodo romani DK tudi v tretjem četrtletju na razpolago v dveh izdajah, **v broširani in vezani.** Slednja bo obenem tiskana na boljšem papirju, vezana pa odslej v polplatno. Mesečna naročnina, ki odgovarja **ceni za eno knjigo,** bo znašala za romane DK od aprila dalje

a) **za naročnike »Jutra« in »Slovenskega naroda« 10 lir za broširano in 20 lir za vezano izdajo,**

b) **za ostale naročnike DK 11 lir za broširano in 22 lir za vezano izdajo.**

V podrobni prodaji bo cena knjigam za približno 30% višja.

Naročnike sprejemajo v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni in njeni inkasanti v Novem mestu pa podružnica »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Iz ostalih krajev se naročniki lahko javijo po pošti.

Vse dosedanje naročnike, ki bi iz kakršnega koli razloga nadaljnjih romanov DK ne želeli več prejemati, prosimo, da to sporoče ob prevzemu knjige za marec ali pa svojo odpoved najkasneje do konca t. m. sporoče upravi naših listov. Od kogar do 31. marca odpovedi ne bomo prejeli, ga bomo smatrali za naročnika tudi za novo četrtletje naše zbirke.

Prosimo vse naročnike, da ohranijo »Dobri knjigi« svojo naklonjenost ter opozarjajo nanjo tudi svoje prijatelje in znance.

u— **Nedeljsko zdravniško dežurno službo** bo opravljal od sobote od 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Ljubjana, Poljanska cesta 15.

u— **Članom Olepševalnega in podpornega društva Rožna dolina** sporočamo, da občni zbor ne bo v nedeljo, dne 14. marca popoldne ob pol 3, temveč ob pol 10 dopoldne.

u— **Premog in drva** na nakaznice pri tvrdki **»Gorivo«, Karlovška cesta 8** (lastnik Lojze Jerančič mlajši).

u— **Inštrukcije, priprava za razredne in privatne izpite. Novi (Turjaški) trg 5, III.** Uspešno pomoč v vseh šolskih predmetih: matematiki, grščini, latinščini, italijanščini itd. po dve uri dnevno, dopoldne ali popoldne, nudijo za zmeren honorar dijakom diplomirani filozofi v prostorni učilnici. Pripravljajo istotam privatiste čez dva razreda in za razredne izpite konec leta. Priglaševanje dnevno od 8 do 12 in od 15 do 18: Novi (Turjaški) trg 5-III.

u— **Obvestilo.** Obveščamo cenjene stranke, da je prišla nova pošiljka harmonik. Na zalogi imamo več prvovrstnih znamk: Scandalli, Moreschi, Ficosecco Balone Burini in sicer z 12, 24, 32, 80 in 120 basi, nadalje imamo za zalogi tudi diatonične harmonike. Vabimo cenjene interesente na neobvezen ogled. EVEREST, Prešernova ulica 44.

u— **Strojepisni tečaji — novi dnevni in večerni — eno-, dvo- in trimesečni** se pričnó v torek 16. marca. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. **Specialna strojepisna šola:** Največja moderna strojepisnica, raznovrstni stroji. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Učnina zmerna. Informacije, prijave dnevno. Zahtevajte prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Železničarje, člane železniške nabavljalne zadruge ter vse železničarje—nečlane** obveščamo, da je železniška zadruga dobila sedaj dodeljen premog ter ga izdaja na podlagi seznamov v svoji prodajalni v Šiški. To je razlika premoga, ki pritiče železničarjem še do konca marca t. l. Razliko premoga dobijo tudi železničarji, ki so svoječasno že prejeli režijski premog. Razliko premoga bo izdajala vsem železničarjem edino železniška zadruga v Šiški. Železničarji, ki želijo, da se jim izda premog, se morajo nemudoma zglasiti osebno pri železniški zadrugi v Šiški s svojo legitimacijo. Premog se bo razdeljeval v sorazmerju raznih vrst po razpoložljivih kontingentih. Kdor bi pripadajoče količine premoga ali drv ne dvignil do 10. aprila t. l., mu po odredbi zapade pravica na dobavo nakazanih količin premoga in drv. Zato opozarjamo železničarje, naj nujno izvrše naročila. — Železniška zadruga.

u— **Nesreče.** V ljubljansko bolnišnico so v četrtek in petek sprejeli spet nekaj ponesrečencev. V levico se je vsekal 66 letni nočni čuvaj Peter Čermelj iz Zaloga. Desnico si je zlomil 53 letni železniški sprevodnik Janez Sušnik, 30 letni cementar Jože Somrak iz Ljubljane se je ranil na obrazu. Pri podiranju drevja v gozdu je dobila poškodbe na glavi 20 letna hišarjeva hčerka Danica Hribarjeva z Vrheka. S poškodbo na glavi je iskal zdravniške pomoči v bolnišnici 26 letni ključavničar Vinko Frank z Brezovice. Levico si je zlomil 17 letni dijak Ladislav Jerič iz Ljubljane. Ista nesreča je doletela tudi 12 letno dijakinjo Vlasto Štibljevo iz Ljubljane.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 14. marca, ob 16: **Hamlet.** Izven. Cene od 15 lir navzdol.

Ponedeljek, 15. marca: Zaprto.

*

100. predstava Shakespearjevega »Hamleta«. Od leta 1921. dalje je to delo vsako leto na sporedu naše Drame, kar priča o posebnem spoštovanju in razumevanju za ta umotvor iz svetovne literature. Zasedba vlog bo sledeča: kralj-Levar, Hamlet-Jan, Polonij-Cesar, Horatio-Nakerst, Laert-Tiran, Voltiman-Potokar, Kornelij-Podgoršek, Rozenkranz-Drenovec, Gildenstein-Verdonik, Osrik-Peček, Marcel-Presetnik, Bernardo-Gorinšek, Francisko-Raztresen, 1. igralec-Vl. Skrbinšek, 2. igralec-Brezigar, 3. igralec - Raztresen, 1. igralka - Ukmar-Boltarjeva, 2. igralka-Boltarjeva, dva grobarja: Lipah in Plut, Fortinbras-Gregorin, Gertruda - Danilova, Ofelija - V. Juvanova, duh-Vl. Skrbinšek. Režiser: dr. B. Kreft; scenska glasba: Žebre; dirigent: prof. Šturm. **Cvetlični aranžman: tvrdka Herzmansky.**

OPERA

Nedelja, 14. marca, ob 14: **Princeska in zmaj.** Mladinska opereta. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

ob 17: **Zemlja smehljaja.** Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Ponedeljek, 15. marca: Zaprto.

*

Golovin-Gregorc: »Princeska in zmaj.« Mladinska opereta v 5. slikah. Osebe: oče-Marenk, mati-Koširjeva, Joško-Barbičeva, Anica-Siardova, cigan-Pianecki, kralj-B. Sancin, kraljična-M. Golia, dvorni norček-M. Sancin. Nastopajo še: tri sojenice, sedem palčkov, čarovnica, živali, zmaj, ministri, lvorjani, vile, netopirji, kresnice. Dirigent: D. Žebre; režija: M. Slavčeva; zborovodja: R. Simoniti; koreograf: inž. P. Golovin.

F. Lehar: »Zemlja smehljaja«. Opereta v treh dejanjih. Osebe: grof Lichtensteinski-Anžlovar, Liza-Mlejnikova, Lora-Japljeva, general-Pianecki, princ Su-hong-Sladoljev, Mi-Barbičeva, Čang-Debevec, Fu-li-Škabar, evnuh-Simončič. Dirigent: R. Simoniti; režiser in koreograf: inž. P. Golovin.

Mali oglasi

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso L —.60 za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Tel. 40 88
DRVA
PREMOG
GOMBAČ
Gledališka 14

Hišni posli
išče jo službe

Mlada kuharica
poštena, pridna z dolgoletnimi spričevali išče službo pri boljši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna, pridna«. 3986-1

Otroška negovalka
z diplomo išče mesto, gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inteligentna«. 3964-1a

Gospa,
popolnoma sama, poštena in vestna, želi voditi gospodinjstvo boljšemu starejšemu gospodu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Reference razpoložljive«. 4047-1

Samostoj. kuharica
želi stalno službo najraje k mali družini. Zanesljiva in poštena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljša in mirna«. 4157-1

Starej. postrežnica
išče zaposlitve za dopoldne. Pridna in poštena. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4070-1

Mesto hišnika
sprejmeta takonca brez otrok, vajena vseh del najraje v vili s vrtom. Ponudbe pod »Rokodelec« na oglasni oddelek Jutra. 4134-1

Primerne zaposlitve
iščem kot dnevničarka ali v gospodinstvu. Ponudbe pod »Poštena 66« na oglasni oddelek Jutra. 4156-1

Postrežnica
poštena in pridna, išče dela za dopoldanske ure. Ponudbe pod »Delavna« na oglasni oddelek Jutra. 4239-1

Hišni posli
dobijo službo

Delavec
za vrtna dela dobi za nekaj časa delo. Marmontova 28. 3974-1a

V prijazno stanovanje
v Trnovem vzamem starejšo žensko, najraje vdovo s pokojnino, samsko, za opravilo postrežniških poslov. Naslov v vseh posl. Jutra. 4012-1a

Postrežnico
za dopoldanske ure iščem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4062-1a

Postrežnico
za vsak dan popoldne, iščem. Dolenc, Askerčeva 42. 4031-1a

Pridno dekle
za pospravljanje sob in ostalega dela se sprejme k mali družini. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod: »Škrbna«. 4165-1a

Služkinjo
sprejme boljša družina s 1. ali 15. aprilom. Delo lahko, plača, oskrba dobra. Pogoj poštenost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trije odrasli«. 4050-1a

Hlapca,
poštenega, samskega, k paru konj, išče špeditersko podjetje v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4121-1a

Gospod. pomočnica,
pridna in poštena, dobi službo. Škerl, Nunska 4. 4120-1a

Postrežnico
od pol 7. do 17. ure, z znanjem kuhe, sprejmem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4126-1a

Postrežnico
za vsak dopoldan sprejmem takoj. Jež, Topniška ulica 18, Bežigrad. 4067-1a

Gospod. pomočnico
(kuharico), ki opravlja vsa gospodinjska dela, sprejmem. Plača 300 Lir. Oglasiti se na Ciril Metodovi ulici 43/I. desno (Tyrševa ul.) 4182-1a

Dekle,
pridno in pošteno, sprejmem k enoletnemu otroku in v malo gospodinjsko pomoč za popoldan. Pirš, Rimska 6/I. 4168-1a

Postrežnico
za par ur dnevnega dela iščem. Dobi sobo za plačilo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4068-1a

Gospod. pomočnica,
poštena, se sprejme za takoj ali 1. aprila. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4111-1a

Dekle,
pridna, poštena, z dobrim spričevalom, se išče k dvema osebama. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4103-1a

Vdova
brez otrok, ki ima veselje do samostojnega gospodinjstva, dobi prosto stanovanje poleg plače. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gospodinja«. 4104-1a

Gospod. pomočnico
s znanjem kuhe iščem s prvim aprilom. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »April«. 4112-1a

Postrežnico,
pošteno in izvežbano, iščem za 2 do 3 ure dopoldne. Zglasite se je v nedeljo predpoldne na Cesti Viktorja Emanuela št. 9, I. nadstr., levo. 4121-1a

Iščem postrežnico
za na Kodeljevem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4154-1a

Služkinjo,
pridno in pošteno, z znanjem kuhe, sprejmem takoj. Plača dobra. Naslov pri vratarju pivovarne Union. 4153-1a

Fanta,
zdravega in postenega, sprejmem za vsa hišna dela pri gostilni in trgovini. Vsa oskrba v hiši, nastop lahko takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4151-1a

Služkinjo
za vsa hišna dela, ki zna nekaj kuhati, sprejmem takoj. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4150-1a

Sprejmem deklico
v starosti do 18 let, ki ima veselje in smisel do slikanja lesenih in glinastih predmetov, sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Ze v praksi«. 4208-1a

Postrežnico
pridno in pošteno, za ves dan, vajeno samostojno kuhe, sprejmem takoj. Zadel, Parmova št. 39 Bežigrad. Vprašati od 11. do 12. ure. 4237-1a

Gostiln. kuharico
sprejmem takoj. Izve se v ogl. odd. Jutra. 4200-1a

Mlado dekle
za pomoč pri gospodinstvu sprejmem takoj. Senčar, Tavčarjeva 3-I. 4263-1a

Uradništvo
išče službe

Asistentka
s prakso, gre v zobni atelje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inštrumentarij«. 4006-2

Korespondentka,
(mlajša) v italijanskem in slovenskem jeziku išče celodnevno, poldnevno ali parurno namestitev. Ponudbe na oglasni odjelek Jutra pod »Italijanščina«. 4243-2

Strokov. učiteljica
išče kakršne koli zaposlitve. Gre tudi k boljši družini, govori slovenski, srbohrvatski, italijanski, češki jezik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strokovna«. 4190-2

Dentistka,
starejša, išče namestitev operativa za skromen honorar. Lahko tudi za pol dneva. Govori italijansko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dentistka«. 4236-2

Zaslužek

Vrtove in njive
boste imeli tudi letos pravočasno in dobro preorane, ako se obrnete na naslov ki ga pove ogl. odd. Jutra. 4202-3

Zidavo
kakršne koli zgradbe ali adaptacije sprejme podjetje, ki ima na razpolago ves gradbeni materijal. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 4091-3

Načrte
za vse vrste zgradb in renoviranj izdeluje po zmernih cenah gradbeno podjetje in tehnična pisarna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Načrti«. 4092-3

Lep zaslužek,
postranski, nudimo zavarovalnim agentom in inkasantom. Pišite na ogl. odd. Jutra pod »Mimo grede«. 4100-3

Keramič. sukača
(Dreher) izvežbanega in mladega fanta, ki ima veselje do keramičnega dela, sprejmemo. Ponudbe pod »Keramika« na ogl. odd. Jutra. 4077-3

Mizarju
oddam delo na dom. — Vavpetič, Ciril-Metodova c. 35, Ljubljana. 4209-3

Fotografa,
(event. amaterja) hitrega in vestnega v kopiranju in povečavih sprejmem. Ponudbe pod »Kopist« na oglasni oddelek Jutra. 4132-3

Vajenci/ke

Frizersko vajenko,
pridno, čedno, sprejmem takoj. Popit, Cankarjevo nabrežje 3. 4243-44

Deklica,
pridna, poštena, se želi izučiti v trgovini. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vajenka«. 4073-44

Sprejmem vajenca
ali vajenko proti plačilu. Frizerski salon Kozinc na Bleiweisovi 92. 4053-44

Vajenca
s hrano sprejmem za slaščičarno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4110-44

Deklica
z dvema meščanskima šolama želi učnega mesta v trgovini v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva 444«. 4095-44

Šiviljsko vajenko
sprejme Hity, modni atelje. Kongresni trg 13. 4211-44

Vajenca
za špecerijsko trgovino najraje iz dežele ali okolice mesta, sprejmem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4152-44

Pouk

Nemščino
in francoščino pripravljam srednješolsko mladino za izpite in nudim konverzacijo. Dopise pod »Diplomirana in praksa« na ogl. odd. Jutra. 4068-4

Profesor
brezposelen, z dvema otročičkoma nujno išče inštrukcije ali podobne zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna«. 4262-4

Potniki

Zavarovalnica,
velika, išče zastopnike za Novo mesto, Črnomelj in Mokronog. Ponudbe pod »Marljiva« na ogl. odd. Jutra. 4181-5

Potnika,
agilnega, za obisk privatnih strank za nov patentiran predmet iščemo v Ljubljani. Predstaviti se: MERKUR, Stari trg št. 17. 4147-5

Prodam

PREMOG
DRVA
I. Pogačnik
LJUBLJANA
Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

»Hammonia«
parketno čistilo je prispelo — poskusite, je odlična tekočina, čisti lepo, temeljito, hitro in poceni. HAMMONIA čisti parkete, pohištvo, linoleum, gumi folge, umetna in kamenita tla. — Glavna zaloga »PETROLEJA«, — Ljubljana Bleiweisova cesta 35a. J-175bM-6

Žimo za modroce
vseh kvalitet kupite že od 32 Lir naprej pri »Zima«, Milan Jager, mehanična predilnica žime. Trgovina Sv. Petra 17, predilnica: Fužine. J-237-M-6

Vrtno zemljo
prodam. Tolstojeva 9. 3971-6

Efektni reflektor
za fotografe prodam. A. Gorec, poleg nebotičnika. 3966-6

Ročne pršilke
za sadno drevje in trte ima na razpolago R. Raznožnik, Prežakova 8-I. 3951-6

Obedni servis,
nov, boljši, za 6 oseb, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 3997-6

Višinsko sonce
»Alpina Heimsonne«, orig. Hanau se proda. Naslov v vseh posl. Jutra. 3992-6

2000 kom. steklenic
Stockwermuth, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4026-6

Kopecky Dolfe,
uniformska trgovina Kassig, Ljubljana, Miklošičeva 17, Vzajemna zavarovalnica. 4056-6

Prodam:
pisalno mizo (črn hrastov les), plinski rišo, damske rdeče semiš čevlje št. 37½, moški balonski plašč. Kotnikova 17, visoko pritličje. 4059-6

Srebrn jedilni pribor
za 6 oseb (vilice in noži) ugodno prodam. Naslov v poslov. Jutra. 4058-6

Otroški vozček,
globok, in športni prodam. Naslov v poslovalnicah Jutra. 4057-6

Športni vozček
lep, skoro nov (crem, predvojni, moderni), prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4041-6

Prodam
brzo tekoči polnojarmenik (Schnellgatter), sistem Hofmann. Dobavni rok 4 mesece. Izrabite ugodnost. Reprezentanca R. Raznožnik, Prežakova ul. 8-I. 39 0-6

Otroško stajico
dobro ohranjeno in železen obešalnik, stoječ, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4028-6

Gojzerje št. 39,
skoraj nove, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4029-6

Zložljivo posteljo
železno, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 3905-6

Zajčjo stajico
s šestimi predeli poceni proda D. Cotič, Hrenova ulica 7. 4159-6

Frigidair
na avtomatično hlajenje, še predvojna kakovost, popolnoma nov, prodam. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 4161-6

Prikolico
h kolesu, razložljivo, kupi Verbič, Stritarjeva ulica. 4113-6

Otroški vozček,
krasen, bel, globok, prodam. Bleiweisova 69 a, II, desno. 4074-6

Knjižna omara
iz mahagonijevega lesa s steklom se ugodno proda. Naslov: Čopova 1, prvi vhod, vrata 12 (palača Pokrajinske delavske zveze). Ogled od 8—9 in 12 do 14.30. 4076-6

Otroški vozček,
globok, zelo dobro ohranjen, prodam. Štembal, Vegova 8. 4075-6

Zajčja hlevčka,
trodelna, praktična, z odtočnim žlebom, ugodno prodam. Gruberjevo nabrežje 16. Pojasnila tudi v trgovini »Pri soncu«, Pogačarjev trg. 4052-6

Foto Zeiss Tessar
1:4.5, compur skoraj nov, velikina 4×6, ugodno prodam. Naslov v poslovalnicah »Jutra«. 4055-6

Sesalec za prah,
malo rabljen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4224-6

Sive moderne čevlje
št. 39 prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4249-6

Prodam:
oljnate slike J. Subic, Grohar, Klemenčič, Majkovski; porcelanast jedilni servis za šest oseb (francoski starinski baroko); kredenco za jedilnico (oreh) in drugo. Pred Škofijo štev. 19-II. 4225-6

Športni vozček
v odličnem stanju ugodno prodam. Zaloška cesta 7-II, desno. 4122-6

Zajčji hlevci
po ugodni ceni naprodaj. — Ogled: Kavškova cesta 15. 4130-6

Gnoj prodam.
Munih, Zg. Šiška, Pod hribom 12. 4198-6

Sladko seno
v balah, prodam. Roman, Florjanska 22. 4185-6

Prenosljivo barako
(lopo) krito z opeko, primerna za rejo prašičev, zajcev ali perutnine, prodam. Zadnikar, Medvedova 10. 4187-6

Spomlad. plašč,
temno moder in kavn. servis za 6 oseb. Oboje predvojno blago, poceni prodam. Einspielerjeva 15 pritličje. 4081-6

Rjuhe in blazine
za otroško posteljo, blago za otroško pižamo, namizni prti, deški plašč, deški gojzerji, dekliska narodna noša — vse predvojno blago — ugodno na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro blago«. 4167-6

Strešno opeko
bobrovec (okroglo), rabljeno v zelo dobrem stanju prodam okoli 10.000 kom. po 0.50 Lir za komad. Poizve se Ljubljanska 43, Zelena jama. 4173-6

Zapestna ura,
srebrna, znamke Schaffhausen, se proda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4114-6

Otroški vozček,
globok, lepo ohranjen, stare oblike, prodam. Berkopec, Turnograjska 4/III (poleg Drame). 4115-6

Za nove vrtove
dva velika okrasna drevesa (jerebike) in več vrtnic-plezalk naprodaj. Gorupova 18. 4142-6

Ugodno prodam
skoro nove moderne ševro čevlje z nizko peto št. 38. Ogled pri čevljarju Zavrl, nasproti tobačne tovarne. 4204-6

Topinambur
krompir a Lir 2.50 dobite pri Sever & Komp. 4158-6

Pozor!
Prodam šiler strešno opeko. Kdor krije svojo streho s to opeko, jo dobi ugodno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4139-6

Leica
s priborom in literaturo se ugodno proda. Gregorčičeva 19, pritličje desno. 4065-6

Otroški vozček,
globok, se proda. Pred Škofijo 19. Hišnica. 4102-6

Proda se
hladilnik za tovorni avtomobil in zamahno kolo »Schwungrad«, vse v dobrem stanju. Vprašati Borštnikov trg 3. Vreček Jože. 4101-6

Otroški tricikelj,
dobro ohranjen, prodam F. P. Gledališka 12/III. 4079-6

Črno moško obleko
(modne hlače) za visoko postavo in nove črne visoke ševro čevlje št. 43 prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4092-6

Jajca za valenje
pristnih Rodejlend in štajerskih kokoši se prodajo v Predjamski ulici 50. 4222-6

Posteljo
z volnenim modrocem, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4205-6

Par moških čevljev
skoraj nove, lakaste, št. 42, močne, ugodno prodam. Postojnska ulica 8 pritličje. 4136-6

Postelj. pregrinjalo,
volneno in prtiča za nočni omarici, ročno delo, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4194-6

Otroški vozček,
globok, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4069-6

Prodamo:
dvigalo za gradnjo stavb, bencinski motor 3—4 PS Zerling, električni kabel 4 žilni cca. 60 m, 2 amerikanski dvigalki, 3 komat, 7 kom razpirala za kanale. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3604-6

Perzijsko preprogo,
zelo lepo in dobro ohranjeno 4.50×2.2 m prodam. Ponudbe pod »Preproga« na oglasni oddelek Jutra. 4149-6

Elektr. kuhalnik
na 2 rešetki, prodam za 250.- lir. Mrevlje, Aleševčeva 16. 4143-6

Alpaca taso,
košarico za pecivo, pribor, grelec za čaj (ročno delo) — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4249-6

Avtomatično dvigalo
železno skrčeno, 110 cm s tremi prestavami, verigo, dolgo 12.5 m, težko 87 kg — prodam radi selitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4251-6

Dve železni postelji
prodam. Ena je zložljiva. Kolodvorska ulica 3 (dvorišče). 4229-6

Decimalno tehtnico
ugodno proda Metalia. Cesta Arielle Rea 16 (Pri »Levu«). 4228-6

Perzijski tekač,
pristen, star, pribl. 3×1 m prodamo. Na ogled dnevno od 12. do 2. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4233-6

Klubska garnitura
se proda. Rutarjeva 5. 4235-6

Skunks boo,
set kožic, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pravi«. 4212-6

Linolej tekač
cca 8 m dolg, emaliranc bele ploščice za štedilnik, vodovodni lijak, vse v zelo dobrem stanju, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4250-6

Štedilnik
prodam. Vilharjeva, I. baraka. 4267-6

Več prtov
gostilniških, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4264-6

Kupim

Kupujem
krojaške, šiviljske in tekstilne odpadke. Ribja ulica 8 ali Cankarjevo nabrežje 3. J-229-M-7

Gramofonske plošče
dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupuje in plača najvišje dnevne cene »Everesta«. Prešernova ulica 44 I-712-M-7

Kopalno peč
za kurjavo z drvmi in premogom ali plinski avtomat za kopalnico kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Le v dobrem stanju«. 3978-7

Staro srebro,
starinske predmete in stare kovance kupujemo po najvišji ceni. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. 4160-7

Železno litino,
odpadke ali tudi stare nerabljene stroje v vseh količinah kupim. Mihelčič, Borštnikov trg 1. 4133-7

V komis. prodajo
prejemamo umetnine, fotoaparate in razno dragoceno blago. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 4141-7

Jedilni pribor,
srebrn, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kompleten«. 3979-7

Hladilnik
majhen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hladilnik«. 4023-7

Zlat križec kupim.
Ponudbe pod »Za darilo« na oglasni odelek Jutra. 4125-7

Kupimo
40 kom. novih A. Ž. panjev, najnovejši model. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čebelarstvo«. 4186-7

Raztezno mizo
in stole iz orehove korenine, malo rabljeno, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4181-7

Srebrne predmete,
n kovance kupim. Naslov na ogl. odd. Jutra. 4169-7

Otroški vozček,
globok, dobro ohranjen kupimo. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Lep«. 4022-7

Meissner porcelan
za 12 oseb, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »12 oseb«. 4214-7

Ledeno omaro
v uporabnem stanju, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 4072-7

Frigidaire,
dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 4071-7

Kupimo
več livalnih strojev. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). 4039-7

Kupim
blago za moško sukanjo »crombie«. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Dobro plačam«. 4148-17

Biciklje
in bicikelgume, ter gume za motorna kolesa in avtomobile kupimo. Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. 4245-7

Stoječo blagajno,
železno, kupim. Ponudbe A. Kovačič, Prešernova 44. 4230-7

Deško kolo,
dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponuditi: Zajc Lojze, Gledališka ul. 7. 4199-7

Knjige

Brehms Tierleben
velika izdaja iz leta 1914, naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 4033-8

Mayer-Lexikon,
18 zvezkov, prodam. Naslov v poslovalnicah »Jutra«. 4046-8

Radio

Radio!
Kupimo radio aparate iz uradne hranbe. Interesenti naj se zglase s potrdilom mestnega poglavarstva pri tvrdki Philips Radio D. Zrimšek, Ljubljana, Ulica 3. maja 6, ki bo takoj dvignila aparat iz hranbe. 3914-9

Radio!
Izrabite ugodno priliko, da zamenjate Vaš radio aparat pri tvrdki Philips Radio D. Zrimšek, Ljubljana, Ulica 3. maja 6. 3913-9

Kolesa

Tricikelj
iščem na posodo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Močan«. 3957-11

Tricikelj,
dobro ohranjen, prodam. Koseskega 30, Trnovo-Kolezija. 4063-11

Triciklje
različne velikosti, dobavlja še po starih cenah Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. 4010-11

Pohištvo

Stanovanj. oprema
zaloga pohištva, Ljubljana, Gradišče št. 4. Kvalitetno pohištvo, spalnice, jedilnice, kuhinje, pisarne, itd. Sprejemajo se naročila. — Ogled brezobvezen. Postelne mreže po naročilu. 1993-12

Moderne spalnice
in kuhinjske oprave prodaja proti večletnem jamstvu mizarstvo Vidmar, Vodnikova 31. 3973-12

Snažno sobno in kuhinjsko opravo,
kavče, otomane, otroške posteljice, vozičke ter druge predmete stalno kupuje trgovina »Ogled«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). 4040-12

Postelja z vložkom
na vzmeti in drugo pohištvo, naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 4003-12

Proda se spalnica,
dobro ohranjena iz mehkega lesa. Ogleda se od 10. do 12. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4138-12

Kuhinjska oprava,
nova, se proda. Kongresni trg 15, dvorišče. 4087-12

Prodam spalnico,
enojno furnirano, politirano, lidna izdelava. Ogleda se samo v nedeljo dopoldne. — Artnak Josip, mizarstvo, Jenkova ulica 7. 4135-12

Moderno jedilnico,
orehova koreninа, prodam. Poizve se Gnidovčeva ul. 13. 4094-12

Razno pohištvo
črna sukn.a, predvojno blago, skoraj nova, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4252-12

Samska soba,
zelo lepa (kauč, visoka, niska omara, jedilna kredenca itd.) za 4800 lir naprodaj. Šušteršič, tricikelj delavnica, Bleiweisova 13 (Figovec, levo dvorišče). 4244-12

Oblačila

Trenčkot
(površnik), malo rabljen, kupim. Peternel, Frančiškanska 4-I. 4024-13

Prodam obleko
za močnejšega gospoda, prima blago; čevlje št. 41; 1½ m visoko stoječo svetilko in damski kostum. Naslov v poslovalnicah Jutra. 4043-13

Kupim
persianer ali bisam plašč ali volto. Ponudbe z navedbo cena pod »Kupim« na oglasni oddelek Jutra. 4207-13

Moško obleko,
in dobro ohranjen spomladanski plašč kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno«. 4116-13

Perzijaner,
zelo lep, ugodno naprodaj. Ogled dnevno od 10. do 13. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4042-13

Ugodno se proda
Persianer-paleto in 3 krasne toalete, praški model. Ogled pri tvrdki Rot, krznarstvo, Mestni trg 5. 4105-13

Kapital

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro in točno. Obrnite se na
RUDOLF ZORE
Gledališka ulica 12.
Telefon 38-10.

Posojilo
50.000 lir rabim. Jamčim s prvomestno vknjižbo na hišo in prazno stavbno parcelo v Novem mestu. Ponudbe na podr. Jutra v Novem mestu, pod »Sončna lega«. 3934-16

Družabnika
ali financerja za ustanovitev trgovine s pohištvom iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najmanj 30.000«. 4163-16

150.000 lir
ali več varno naložite, ako odkupite eno nadstropje nove hiše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ponudite«. 4089-16

Finansirja
za gradbo hiše išče gradbeno podjetje, ki ima na razpolago ves materijal. Plačilo in obresti po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »100 od stotno jamstvo«. 4101-16

Išče se
kratkoročno manjše posojilo. Za garancijo protivrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobre obresti«. 4241-16

80.000 lir posojila
išče dobro situiran poslovnik proti vknjižbi na prvo mesto. Ponudbe s pogoji na ogl. odd. Jutra pod »Posojilo«. 4231-16

Lokali

Lokal
na prometni točki za manufakturno trgovino, opremljen z inventarjem, iščem v Ljubljani ali v najbližji okolici mesta. Prevzame se tudi zaloga. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Promet«. 4038-19

Lokal
iščem za zeleniavo in sadje ali že vpeljano specerijo kakoli v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod marec 1943. 4037-19

Lokal v centru,
pripraven za trgovino ali skladišče, zamenjam za svetlo delavnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Kjer koli«. 4162-19

Delavnico
9×6 m, svetlo, v zahodnem delu mesta, zamenjam za slično v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj«. 4164-19

Prodam
damski česalni salon na prometni točki zaradi bolezni. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Velik promet«. 4217-19

Lokal v centru
mesta iščem za takoj. Pismene ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Lokal«. 4218-19

Posest

Parcele
že od 23.000 lir proda real. pisarna Pristavec Franjo Ljubljana Cesta Arielle Rea št. 3 (bivša Gosposvetska cesta). J-235-M-20

Parcelo
kupim za 35—40.000 lir. Ponudbe z navedbo velikosti in cene na ogl. odd. Jutra pod »Brez posredovalca«. 3987-20

Hišo ali vilo
v Ljubljani, brez posredovalca kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »500.000«. 3653-20

Parcelo
400 kv. m in na njej stoječo leseno nedodelano hišico 7.5×4.5 m se proda za 20.000 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 3985-20

Parcelo
v bližini glav. kolodvora v Ljubljani prodam brez posredovalca. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen kupec«. 3995-20

Četrtino hiše
popolnoma nove, več stanovanjske, prodam. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno naložen denar 400«. 4034-20

Hišo - vilo
z vrtom ali zemljišče, kupim proti Ježici. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Direktno«. 4030-20

Kmetsko posestvo,
hišo, vilo, zemljišče, nepremičnino do 400.000, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez posredovalcev«. 4002-20

Parcela
790 m² v strogem centru za zidavo trinadstropne hiše je na prodaj za 1,500.000 lir. Na parceli je hiša z dvoriščnimi, enonadstropnimi prostori za skladišča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »790 m²«. 4097-20

Četrtino hiše,
nove, trietažne, ugodno prodam. Naslov v poslovalnicah »Jutra«. 4044-20

Stavbno parcelo
blizu opekarn na Brdu pri Viču ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Idilična lega«. 4242-20

Hišico z vrtom
na periferiji mesta — ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Izven bloka«. 4241-20

Parcelo prodam
v okolici Sv. Križa (700 m²). Naslov v trafiki pri Sv. Križu. 4123-20

Stavbne parcele
od 400 kv. m dalje prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »30.000«. 4191-20

Hišo ali vilo
v Ljubljani kupim, do 200.000 Lir. Plačam v gotovini takoj. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hiša, vila«. 4189-20

Kupimo
kompleks za zidavo tekstilne tovarne v Ljubljani ali bližnji okolici. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V izmeri ca. 10.000 kv. m ali več«. 4183-20

3 sobno stanovanje
v mestu, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Konfortno«. 4177-20

3 stanovanj. hišo
na sončni legi, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novejša«. 4176-20

Kupim
1. do 2-stanovanjsko hišo z vrtom čim bliže mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hišica«. 4178-20

Prodam del vrta,
okrog 500 kv. m v Trnovem. Lega sončna, primerno za vrt ali stavbišče. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »T 500«. 4179-20

Enodružin. hišico
prodam v Rudniku tostran meje. Poizve se: Rudnik 120. 4172-20

Kupim hišo,
starejšo, v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za predelavo«. 4175-20

Prodam
3-stanovanjsko hišo s skladišči. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veliko dvorišče«. 4174-20

Vilo,
dvodružinsko za Bežigradom ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bežigrad«. 4090-20

Njiva
v svetokrižkem okraju, 6165 kv. m, prodam za Lir 170.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bo stavbna«. 4095-20

Kompleks
na Ježici 3500 kv. m prodam za Lir 110.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ježica«. 4094-20

Polovico
nove, vogalne hiše za Bežigradom, z 9 komfortnimi stanovanji prodam za Lir 850.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »850.000«. 4093-20

Stavbno parcelo,
cca 600 kv. m v Šiški po ugodni ceni prodam. Realitetna pisarna Kunaver Ludvik, Miklošičeva cesta 34. 4064-20

Hišo
v strogem centru, vogalno 3-nadstropno s trgovino, skladišči, garažo in 21 komfortnimi stanovanji ter krasnim, velikim vrtom prodam za Lir 320.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Donos 70.000«. 4098-20

Hišo ali vilo
z večjim vrtom do 600.000 lir, kupim. Prevzamem tudi hipoteko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjena«. 4258-20

Parcelo
na sončni legi, ugodno prodam. Znotraj žične meje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep razgled v planine«. 4140-20

Eno nadstropje
novo zidane hiše v strogem centru prodam za Lir 170.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Konfortna stanovanja«. 4099-20

Njivo ali travnik
v Ljubljani, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Neposredno«. 4108-20

Hišo
v strogem centru, dvonadstropno, 5-stanovanjsko, prodam za 360.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Napoleonov trg«. 4096-20

Hišo
v Bežigrajskem okraju, novo, enonadstropno, tristanovanjsko, z 300 kv. m vrta, prodam takoj. Samo resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »640«. 4215-20

3 stanovanjsko vilo
blizu tramvaja, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »320«. 4192-20

Dobičkanosno
sezonsko podjetje s poslopjem in zemljiščem v izmeri 10.000 kv. m ugodno proda, za 800.000 lir. »Poseste«, realitetna pisarna, družba z o. j., Miklošiče-

Parcela v Šiški
ali kompleks za parceliranje na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen«. 4196-20

Zemljišče
večji kompleks ali 2 manjša, kupim. - Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Zemlja«. 4253-20

Nepremičnine
prodam: dva večja travnika, večje zemljišče za parcelacijo. Parcele: za Bežigradom, v Šiški v bližini stare mitnice, v Mostah in drugod. Zajc Andrej, Tavčarjeva ulica 10. 4248-26

Prodam
trinadstropno hišo, dve enonadstropni in tri visokopritlične hiše. Zajec Andrej, realitetna pisarna, Tavčarjeva ulica 10. 4247-20

Stavbna parcela
severni del Ljubljane, blizu Sv. Križa, 700 kv. m se proda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4232-20

Stavbno parcelo
v Šiški, prodam. Poizve se Trnovo, Kolizejska 19-II. 4259-20

Parcelo
v centru ali 3 parcele v neposredni bližini mesta, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj kupim«. 4254-20

Hišo ali vilo
v centru pa tudi kjerkoli v bližini mesta, lahko milijonska, kupim takoj. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čim bližje mesta«. 4255-20

Hišo
dvostanovanjsko, enonadstropno, z velikim vrtom, prodam za 290.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hipoteka 55.000 lire«. 4256-20

Stavbno parcelo
v centrumu Mirja, prodam. Poizve se atelje »Moda«, Prežakova 15-I. 4257-20

Stanovanje
odda

Zamenjam
lepo sončno komfortno enosobno stanovanje v Sp. Šiški za enakega ali dvosobnega kjer koli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »

Avto, moto

Motocikl
125 do 200 ccm, samo prvovrstne znamke, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brezhiben motor«. 4170-10

Motor
250 ccm, v brezhibnem stanju, se ugodno proda. Jerančič, Zaloška 173. 4231-10

Les

Bukove hlode
od 20 cm deb. in 2 m dolžine navzgor kupuje J. Majaron. Borovnica. 3783-15

Kam pa, kam?

Danes obiščite
gostilno pri Panju, Vegova ulica 10. 4203-18

Ženitve

Poročiti se želi
gospod z damo do 30 let. Cenj. dopise na ogl. odd. Jutra pod »Pomlad 14«. 4080-25

Živali

Brejo kozo
sanske pasme, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 3976-27

Psa,
španjela, krasnega, oddam dobrim ljudem brezplačno. Štepic, Lj.-Rožd., Predjamska 37. 3991-27

Angorsko mucko
belo, kupim takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bela mucka«. 4037-27

Kupim psa,
čistokrvnega Koker-španijela ali Foxterierja, mladega. Naslov v poslovalnicah Jutra. 4054-27

Zajkle
dve orjakinje, prodam. Novak, Cesta v Mestni log št. 58. 4118-27

Tri zajklje
in dva dela zajčnika — ugodno prodam. Trnovo-Kolezija, Gerbičeva ulica 25. 4127-27

Mladega psa
kupim. Ponudbe z navedbo pasme in starosti na ogl. odd. Jutra pod »Dober varuh«. 4180-27

Zajca
belega orjaka, 14 mes., proda Turk, Komenskega ulica 17. 4261-27

Izgubljeno

Tri ključe
v etuiu sem našla pred trgovino Černjač, Šelenburgova ulica. Dobi se v upravi Jutra. 4027-28

Odnešena torbica.
Dne 10. t. m. je bila odnešena ročna torbica v Kotnikovi ulici pri oddaji paketov z važnimi dokumenti, denarnico, očali, živilsko nakaznico i. dr. Revna vdova brez očal ne more šivati, da si zasluži za obstoj in prosi za vrnitev istih in listin. Naslov je na legitimaciji. 4221-28

Stroji

Trimesečno jamstvo za dobro popravilo vašega računskega knjigovodstvenega ali pisalnega stroja nudi: **MERCEDES** Frančiškanska ulica 10, dvorišče.

Pisalni stroj
v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi cirilica, stalno kupuje in plača najvišje cene Everest, Prešernova 44. 211-N-J-29

Gradbene stroje
mešalice drobilice, dvigala. — Loro & Parišini, Milano. — Dobavlja takoj reprezentant: Gustav Levičar, Medvedova 14. 2431-29

Polnojarmenike
švedske, stabilne in mobilne, dobavlja v 4 mesecih od tovarne Ileršič, Ljubljana, Rimska 13. 4017-29

Mesarske stroje
najmodernejše iz rje proste kovine in vdelanimi elektromotorji, dobavljive 6 tednov od švedske tovarne poceni dobavlja Ileršič, Ljubljane, Rimska 13. 4016-29

Risalne deske
moderne, na stojalu z tehnografom v vsaki velikosti dobavlja Ileršič, Rimska 13. 4015-29

Stružnice,
moderne, Shaping vrtalne in druge stroje iz najboljšega švedskega materijala, kratkoročno in po ugodnih cenah dobavlja Ileršič, Rimska 13. 4014-29

Rabljene stroje
vsakršnekoli vrste vnovčite najbolje, ako jih ponudite Strojno tehnični pisarni Ileršič, Rimska 13. 4013-29

Terazo
brusilni stroj, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Terazo stroj«. 3989-29

Šivalni stroj
ženski, prodam. Dolenjska 19-I. 3984-29

Računski stroj
električni ali ročni, v dobrem stanju, po možnosti za seštevanje in množenje, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Računski stroj«. 3981-29

Šivalni stroj
ženski, prodam. Smartinska cesta št. 21, Rakar. 3998-29

Prodam
brzo tekoči polnojarmenik (Schnellgatter), sistem Hofmann. Dobavni rok 4 mesece. Izrabite ugodnost. Reprezentanca R. Raznožnik, Pražakova ul. 3-I. 3949-29

Kupim mlatilnico
na motorni pogon. — Semrajc Janko, Tomačevska cesta 7, Ljubljana. 4119-29

Pisalni stroj
znamke Woodstock, prodam. Vprašati Sršen, Breg 2. 4184-29

Pletilni stroj
znamke »Regentina«, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 4265-29

Dinamo motor
4 KS za stosmerni tok se ugodno proda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4109-29

Varilni aparat,
električni 30—200 Amp., na izmenični tok, nov, s priborom, prodam. Poljšak Tone, Frankopanska 21. 4210-29

Šivalni stroj,
»Singer« pogrezljiv, servise za belo in črno kavo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4146-29

Čevljarski stroj
mali Singer cilinderca, prodam. Snoj, Velebitska cesta 3, Glince. 4238-29

Šivalni stroj
z dolgim čolničkom na ročni pogon in harmoniko 2-vrstno, diatonično s poltoni 3-krat glašeno, skoraj nova prodam. Rebolj, Kamniška 13. 4133-29

Informacije

Tajna usode.
Sloviti psihografolog S. Potemkan, katerega dalinovidnost je priznana, bo razkril tajno vaše usode, vaš značaj, karakterno vrednost oseb, s katerimi ste v stikih, da boste našli iskano srečo. Izkoristite in spoznajte pota svoje usode. Odgovarjam na vsa vprašanja v ljubezni, zakonu, potovanju in karijeri. Diskrecija zajamčena. Priložite datum rojstva in 20 lir na ogl. odd. Jutra pod »Tajna usode«. 3480-31

Prošnje,
loge, prestave, informacije, dopisovanje, odkup in izterjavo terjatev, poravnave, nakup in prodajo, upravo in nadzorovanje nepremičnin, obratov in soudeležbe ter vse druge trgovsko-gospodarske posle poverite komercijalni pisarni — ZAJC LOJZE, Ljubljana, Gledališka ulica 7. 4145-31

Iz rokopisa
in rojstnih podatkov Ti razodene značaj in usodo psihografolog, sodni izvedenec v Parizu, dr. Mišič. Pišite na ogl. odd. Jutra pod »Nezmotljiva« in priložite 30 lir. 4223-31

Pridelki

1000 kg krm. pese
kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 3975-33

Čebulo
sveže prispelo dobite pri Gospodarski zvezi, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 29. 3990-33

Zamenjam
dober semenski krompir za moško športno obleko (srednja postava). Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod: »Športna oblekac«. 4048-33

Seno, slamo
in krmilno peso prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4201-33

Korenje prodam.
Trnovska ulica 25. 4144-33

Obrt

Izdelujem
in popravljam vso damsko garderobo prvovrstno. Cene zmerne. Damska krojačica Gregorčičeva 12-II, levo. 4036-30

Cenj. strankam
naznanjam, da sem zopet odprl damsko krojaško delavnico. Mihael Bahar, Selenburgova 6. 4060-30

Krznar
predeluje Vaš stari plašč v bolero ali jopico po zmerni ceni. Kovačič, Stari trg 21-II. 4206-30

Razno

TEL. 2951
DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENJSKA CESTA in Frančiškanska 10

Vloge in prošnje v italijanščini, prepise, informacije vseh vrst, razmnoževanja in razne usluge izvršuje »SERVIS BIRO«, Sv. Petra cesta 29

PREVODI IN VLOGE v italijanščini
PISARNA L. VOLČIČ Knafljeva 13

Prevoze
z tovornimi avtomobili prevzamem v mestu in okolici. Jakomin, Bleiweisova cesta (Tyrševa) 29/III. 3953-42

Filatelija

VLOŽNI ALBUMI ZA ZNAMKE LOT PATENT

Znamke
posamezne in v serijah zelo poceni prodaja trgovina Češnovar, Ljubljana, Rimska cesta 2. 3116-39

SGARAVATTI SEMENTI S. A. PADOVA
Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.
Semena za zelenjavo — krmila itd.
Chiedere offerte - Zahtevajte ponudbe

DARMOL
Il miglior lassativo
najboljše odvajalno sredstvo

Pajk
KLOBUČARNA »PAJK«
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov — Se priporoča
RUDOLF PAJK, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 38
MIKLOŠIČEVA CESTA 12
(Nasproti hotela Union)

Inserirajte v »Jutru«

Stitichezza
ZAPRTJE
DIGESTIONI DIFFICILI IN TEŽKA PREBAVA
Tisana Cisbey
delizioso thè okusni čaj
LASSATIVO - DEPURATIVO - DIGESTIVO
KI MEHČA, ČISTI IN POMAGA PREBAVLJATI
cura intestino, stomaco, fegato e reni
zdravi črevesje, želodec, jetra in obisti
TISANA CISBEY
L. 6.60 LA SCATOLA - L. 0.75 LA BUSTA CON 4 DOSI
L. 6.60 ŠKATLA - L. 0.75 ZAVOIČEK S 4 DOZAMI
LAB. G. MANZONI & C. MILANO Via Vela 5

Proda se vodna žaga z beneškim jarmom
na 5 listov, žajmarjem in krajšalnim cirkularjem, sušilnimi lopami; zidano stanovanjsko in upravno poslopje s posestvom in z lastno električno centralo, tik kolodvora, v gozdnem okraju. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Kupec«.

Proda se cca.
50 komadov železnih jermenic
različnih velikosti predležja, osi in ležajev raznih dimenzij in dolžin. — »Kammelhaar« jermen 23 m dolžine in 25 cm širine ter različno orodje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

†

Naznanjamo žalostno vest, da je danes preminul naš bivši družabnik, gospod

Oton Raška

Dragega pokojnika ohranimo v častnem spominu!

V Ljubljani, dne 13. marca 1943.

RAŠKA — STARE
manufaktura
LJUBLJANA

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega dobrega strica, prečastitega gospoda

BARLE JANKA

mestnega župnika pri Sv. Jakobu v Ljubljani

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Globoko zahvalo izrekamo čč. gg. monsig. Steska Viktorju in kuratu Šega Viktorju za dušno tolažbo ob bolezni pokojnega, gosp. dr. Tavčar Igorju za veliko skrb in požrtvovalnost, gg. duhovnim sobratom, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem za žalno petje, vsem prijateljem in znancem, ki so pismeno ali ustmeno izrazili sožalje, društvom in ustanovam ter vsem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

LJUBLJANA, dne 13. marca 1943.

ŽALUJOČI SORODNIKI

†

Vsem prijateljem in znancem naznanjam tužno vest, da me je za vedno zapustil moj dragi soprog in striček, gospod

OTON RAŠKA

TRGOVEC

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 14. marca 1943 ob 4. uri popoldne z žal — kapelice sv. Nikolaja — na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 15. marca 1943 ob ½ 8. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Prosim za tiho sožalje.

LJUBLJANA, dne 13. marca 1943.

Žalujoča soproga MARA
in ostalo sorodstvo

Uno starnuto non è una malattia, può essere però il primo sintomo di un raffreddore. Questo è il vero momento per l'Aspirina, eviterete così una malattia da raffreddamento con tutte le sue spiacevoli conseguenze.
BAYER
Non manchi in casa vostra ASPIRINA

Kihanje sicer ni bolezen, lahko pa je prvi simptom prehlada, tedaj vzemite Aspirin in tako se boste izognili prehladu z vsemi neprijetnimi posledicami.
BAYER
Naj ne manjka v vaši hiši ASPIRIN

Aut. Pref. Milano - 31014 - 1940 - XIX

BANKA V BEOGRADU
išče za vodilno mesto sposobnega, resnega strokovnjaka z dolgoletno prakso. — Pogoj: znanje nemškega jezika.. — Dopise naslovite s potrebnimi podatki in z navedbo referenc in dneva nastopa službe na oglasni oddelek Jutra pod »Direktor banke«

OKVIRJE IZDELUJE SPECIALIST **KLEIN** WOLFOVA UL. 4

FRANCE NOVŠAK: 30

Nemir srca

ROMAN

Videti pa je bilo, da ju hčerino bogastvo vendarle tolikanj ne osrečuje, Zdelo se mi je celo, da jima je žal, ker sta poslala zadnjega otroka zdoma in da je vse prišlo drugače kakor sta bila pričakovala.

Na zunaj seveda ni bilo tega videti. Kdor bi gledal ta dva človeka, od mnogih razočaranj potrta, bi se mu bila v srce zasmilila. Kristina ju je ljubila bolj kakor je sama mislila. V njima je bil navsezadnje le spomin na njeno brezskrbno in nekoliko zapuščeno mladost.

Sedeli smo pri večerji, ki je bila seveda svečana. Kristina se je potrudila, da je zadovoljila njihove okuse prav z jedmi, ki sta jih najrajši jedla. Za očeta je preskrbela posebno dobro, lahko belo vino. Sploh je oba obsipala z ljubeznivostjo, da sta bila kar zmedena. Ko so se nam razvezali jeziki, smo obujali spomine, na dni, ki smo jih preživeli skupaj. Čas je potekal hitro, bila je že pozna ura, ko smo se ločili in šli počivat.

Naslednje dni, ki sta jih preživela starša na Dunaju, sem izvedel vse, kar sem želel. Pripovedoval mi je učitelj sam, nekoliko omamljen od vina, ki si ga je vsak večer privoščil izdatno mero.

Najprej mi je povedal, da je Marti umrl oče. Ko sem ga vprašal, kako se je to zgodilo, mi je pravil natančno vse podrobnosti.

»Ne vem, Rudolf,« je dejal, »če si ti lahko zamisliš, kakšno reč smo imeli v vasi, ko si ti postal doktor in vse leto potem do danes. Lahko rečem, da so ljudje govorili samo o tebi in o Marti. Posebno njo so blagrovali, češ da kaj takega dekleta le redko doživijo. Letos za velike počitnice smo te vsi pričakovali domov. Ko pa te ni bilo in tudi Marta ni več prejela glasu od tebe, čeprav ti je nemara večkrat pisala, so ljudje začeli šušljati, da na poroko z njo sploh ne misliš. Odkod so izvedeli, da živiš s Kristino, ki da je postala strašno bogata, ne vem. Na splošno je vedel vsakdo, da se boš v kratkem poročil z njo in da ne misliš Dunaja nič več zapustiti.

Marta je stopila tedaj k župniku in ga menda prosila, naj ti piše zadnjikrat. Ne vem, ali si prejel to pismo, vem le toliko, da so ljudje vedeli povedati, da nisi nanj odgovoril.

To je Martinega očeta silno potrlo. V tebe je imel veliko zaupanje zadnje čase, zato mu vse skupaj ni šlo v glavo. Ker pa je tudi on vedel za Kristino, si je najbrž mislil, da bo res tako kot pravijo.

Neki dan v septembru pa je oče kar nenadoma umrl. Ponoči ga je zadela kap. Že čez deset dni se je družina razbila. Mlajša brata sta odšla v Ljubljano, Janez pa je z Marto ostal doma. Marta je neprestano jokala. Bila je menda razočarana nad teboj. Njena ljubezen ni bila navadne vrste.«

Ko mi je učitelj tako pravil, in si neprestano polnil kozarce, sem se zamislil. Vse v meni je trepetalo. Ljubezen in dolžnost sta se borili v meni.

Učitelj pa mi je pripovedoval dalje.

»Ljudski glas pa je za Marto takoj izbral novega ženina. In to je bil Jernej, ki ga najbrž poznaš in ki je bil pred tvojim prihodom priznan za njenega ženina, a se je umaknil, ko je opazil, da te Marta ljubi. Kakor vedo povedati, jo ima še vedno rad in je pripravljen, vzeti jo za ženo in priznati otroka za svojega. Strašno lep otrok je, ti rečem!«

O, lep! Vedel sem, da mora biti lep otrok, ki ga je rodila tista divja noč, ko se je v meni in v prirodi podiral svet.

»Marta je šla zaradi tebe tudi na božjo pot na Zaplaz,« je naprej govoril učitelj. »Prehodila je dolgo pot sama in peš. Nazaj je hodila v strašnem dežju, da se je vsa prehladila. Menda ji je župnik svetoval, naj moli za tebe, da bi našel pot nazaj k njej.

Ko mi je mož vse to pripovedoval, se mi je večkrat zdelo, da moram zblazneti in da bom izgubil zavest. Zdaj res že sam nisem vedel, kaj hočem in ali ljubim njo ali Kristino. Napetost in nemir sta dosegla vrhunec. Zdaj sem vedel, da bom nekaj storil, pa naj se zgodi, kar se hoče. Tega stanja nisem mogel več prenašati. To grozeče občutje, ki me je dan na dan spremljalo, in ki ga je učiteljev prihod še stopnjeval s svojo povestjo, sem hotel odstraniti. Počasi se mi je svitalo v glavi. Sklep je bil storjen in hotel sem ga čimprej izvesti.

Čakal sem torej le še, da bi starša zapustila Dunaj. Bilo je dvajsetega oktobra, ko sva ju s Krististino spremljala na postajo.

Oče je pri slovesu dejal, da bova s Kristino čeden par in da naj ga kmalu spet povabiva, to pot na svatbo. Kristina je pri besedah pomenljivo vrgla pogled na mene in se nasmehnila.

Dva dni sva ostala s Kristino sama in med dnevnim delom sem napravil podroben načrt o svojem begu z Dunaja. Zdaj sem hotel za vsako ceno čimprej sestati se z Marto in se z njo poročiti. Vendar ji o tem nisem hotel ničesar sporočiti, ker se mi je zdelo, da bi jo s svojim prihodom veselo presenetil.

Kristini pa sem dejal, da moram poslovno odpotovati na Kranjsko. Ker sem znal svoje misli dobro skrivati, ji še v glavo ni padlo, kaj nameravam. Šele po poroki sem jo kanil obvestiti.

Da bi ne vzbujal nobenega suma, sem odpotoval skoraj brez vsake prtljage in ji obljubil, da bom najkasneje v osmih dneh doma. Po odhodu staršev je postala čudno otožna in me je lepo prosila, naj res čimprej pridem nazaj k njej.

»Saj veš, da brez tebe ne morem živeti,« je vzdihnila ob slovesu. Sedel sem na vlak in se odpeljal proti Kranjski.

Dragi gospod, ko bi vam mogel opisati čustva, ki so me prevzemala na tej vožnji! Čutil sem, da sem storil prav za prav veliko dejanje, osvobodil sem samega sebe najbolj moreče skrbi. Rešil sem svojo čast! S svojo odločitvijo sem postavil tudi najtrdnejši temelj za otrokovo bodočnost.

Zatrta ljubezen se je umaknila očetovskim čustvom. Od časa do časa sem slišal kaj o otroku in moja ljubezen do njega je rasla neprestano. Zdaj sem bil še nekaj ur ločen od njega. Kako neki me bo pozdravil, sem si mislil.

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja. Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani